

Asociace
poskytovatelů
energetických
služeb

**PODPORA IMPLEMENTACE SMĚRNICE
EVROPSKÉHO PARLAMENTU 2012/27/EU
O ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI
DO NÁRODNÍCH PODMÍNEK VE VZTAHU
K APLIKACI ENERGETICKÝCH SLUŽEB**

Zadavatel

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Na Františku 32, 110 15 Praha 1
www.mpo.cz

Publikace byla zpracována za finanční podpory Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie pro rok 2014 – Program EFEKT

Zpracovatel

Asociace poskytovatelů energetických služeb

U Voborníků 852/10, 190 00 Praha 9
www.apes.cz

OBSAH

1. ÚVOD	7
2. PŘEHLED AKTUÁLNÍHO STAVU V POSKYTOVÁNÍ ENERGETICKÝCH SLUŽEB SE ZARUČENÝM VÝSLEDKEM METODOU EPC A PŘEHLED PŘETRVÁVAJÍCÍCH PŘEKÁŽEK VE VYUŽITÍ ENERGETICKÝCH SLUŽEB SE ZARUČENÝM VÝSLEDKEM	9
2.1. Popis současného stavu u projektů EPC	9
2.1.1. Základní charakteristika metody EPC	9
2.1.2. Formování trhu EPC v České republice	10
2.1.3. Současný trh poskytovatelů energetických služeb	10
2.1.4. Uplatnění metody EPC v ČR	11
2.1.5. Podpora energetických služeb v ČR a mezinárodním měřítku	11
2.2. Přehled přetrvávajících překážek při řešení projektů EPC	12
3. NÁVRH ŘEŠENÍ PRO VEDENÍ STATISTIKY PROJEKTŮ ŘEŠENÝCH METODOU EPC VE VZTAHU K VYKAZOVÁNÍ OBJEMU ZADLUŽENÍ VYPLÝVAJÍCÍHO Z PRAVIDEL EVROPSKÉ SMĚRNICE ESA 2010	15
3.1. Legislativní náležitosti ve vztahu k povinnosti vykazování dluhu u projektů EPC ze strany ČSU v rámci EUROSTAT	15
3.1.1. Metodika ESA 2010	15
3.1.2. Zvláštní režim partnerství soukromého a veřejného sektoru dle metodiky ESA 2010	16
3.1.3. Významný přenos rizik na poskytovatele energetických služeb při poskytování energetických služeb ve veřejném sektoru na základě Smlouvy o poskytování energetických služeb	19

3.2. Návrh možných změn při vedení statistiky projektů EPC20

**4. PŘEDÁNÍ MAJETKU A ZAÚČTOVÁNÍ VEŠKERÝCH NÁLEŽITOSTÍ V RÁMCI ŘEŠENÍ
PROJEKTŮ EPC 22**

4.1. Popis možností při zatřídění druhů nákladů při vystavení faktury22

4.1.1. Legislativní předpoklady22

4.1.2. Primární členění základních opatření22

4.1.3. Technické zhodnocení versus oprava majetku23

4.1.4. Zatřídění majetku23

4.1.5. Odpisování majetku24

4.1.6. Příklad zatřídění nákladů při vystavení faktury25

4.2. Popis možností zaúčtování finančních náležitostí u projektů EPC u zákazníka25

4.2.1. Účtování o dlouhodobém majetku25

4.2.2. Pořízení majetku26

4.2.3. Technické zhodnocení majetku28

4.2.4. Zásoby31

4.2.5. Opravy a udržování32

4.2.6. Náklady na energetický management33

**5. NÁVRH ŘEŠENÍ PRO VYUŽÍVÁNÍ METODY EPC V OBJEKTECH VYUŽÍVANÝCH
ORGANIZAČNÍMI SLOŽKAMI STÁTU 34**

**5.1. Legislativní náležitosti u organizačních složek státu ve vztahu k projektům EPC (zákon
218/2000 o rozpočtových pravidlech)34**

5.1.1. Legislativní náležitosti zákona o rozpočtových pravidlech34

5.1.2. Hlavní problémy pro využití energetických služeb u OSS34

5.2. Specifikace možností renovace vybraných státních budov v souvislosti s čl. 5 EED a s usnesením Vlády č. 609 z 21.7.2014	35
5.3. Návrh možností řešení projektů EPC u organizačních složek státu	37
6. NÁVRH PRAKTICKÝCH FÁZÍ PŘÍPRAVY SYSTÉMU CERTIFIKACE V PODOBĚ ORGANIZAČNÍCH A LEGISLATIVNÍCH SOUVISLOSTÍ ZAVEDENÍ SYSTÉMU CERTIFIKACE A NÁVRH POSTUPU PŘI JEHO ZAVEDENÍ. NÁVRH SYSTÉMU VEDENÍ DATABÁZE FIREM ENERGETICKÝCH SLUŽEB.....	40
6.1. Legislativní náležitosti aplikace systému certifikace firem energetických služeb	40
6.1.1. Aktuální vývoj a stav.....	40
6.1.2. Činnosti a subjekty certifikace	41
6.1.3. Institucionální zakotvení certifikačního systému.....	41
6.2. Organizační náležitosti aplikace systému certifikace firem energetických služeb	42
6.3. Návrh systému vedení databáze poskytovatelů energetických služeb	43
6.4. Návrh projednání systému certifikace s odbornou veřejností.....	44
6.5. Návrh systému vzdělávání firem energetických služeb	46
7. PŘÍLOHY	48

1. ÚVOD

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti (dále také jen směrnice) byla přijata 25. října 2012 a členské státy mají povinnost ji implementovat do národních podmínek. Dopady této směrnice představují poměrně široký záběr změn, z nichž některé již jsou a některé teprve budou, postupně připravovány a zaváděny. V průběhu roku 2013 byla za podpory Ministerstva průmyslu a obchodu ČR v rámci programu EFEKT zpracována publikace, ve které byl přehledně popsán stav v rámci ČR související s ustanoveními článku 18 dané Směrnice s názvem „Energetické služby“. V publikaci byly popsány konkrétní kroky a úkoly při aplikaci uvedené Směrnice do českých podmínek. V návaznosti na zpracovaná témata je nezbytné spojit možnosti, které vyplývají z využívání energetických služeb v praxi s dalšími ustanoveními Směrnice a připravit praktické kroky pro překonávání překážek, které zabraňují dalšímu rozvoji využívání energetických služeb, zejména v podobě metody EPC.

Obecným cílem této publikace je konkretizovat možnosti rozšíření aplikace energetických služeb v souladu s ustanoveními Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti, a to především při využívání energetických služeb, zejména formou uplatnění metody EPC ve státním sektoru, který by měl být prioritou (v duchu doporučení Směrnice „stát příkladem“).

Pro konkrétní překážky, které v národních podmínkách brání dalšímu rozvoji energetických služeb, popisuje publikace způsob, jak tyto překážky překonávat. Jde zejména o překážky v oblasti:

- vedení statistiky projektů řešených metodou ve vztahu k vykazování objemu zadlužení vyplývajícího z pravidel evropské směrnice ESA 2010, které má za povinnost plnit ČSÚ v rámci pravidel programu EUROSTAT,
- nedostatečného povědomí při zaúčtování veškerých náležitostí v rámci řešení projektů na poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem metodou EPC, zejména ve státním sektoru,
- využívání metody EPC v objektech využívaných organizačními složkami státu, kde podle zákona 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech metodu EPC nelze využít (zejména jde o majetek v působnosti ministerstev vnitra, spravedlnosti, obrany, práce a sociálních věcí).

Poslední část publikace se věnuje dopracování návrhu systému certifikace firem energetických služeb. V publikaci jsou navrženy praktické kroky pro přípravu a zavedení systému certifikace firem energetických služeb.

V publikaci jsou analyzovány jednotlivé kroky při zavedení systému certifikace firem energetických služeb do českého prostředí:

- praktické otázky přípravy systému certifikace v podobě organizačních a legislativních souvislostí zavedení systému certifikace,
- návrh systému vedení databáze firem energetických služeb,
- návrh projednání systému certifikace s odbornou veřejností,
- návrh systému vzdělávání firem energetických služeb.

2. PŘEHLED AKTUÁLNÍHO STAVU V POSKYTOVÁNÍ ENERGETICKÝCH SLUŽEB SE ZARUČENÝM VÝSLEDKEM METODOU EPC A PŘEHLED PŘETRVÁVAJÍCÍCH PŘEKÁŽEK VE VYUŽITÍ ENERGETICKÝCH SLUŽEB SE ZARUČENÝM VÝSLEDKEM

2.1. Popis současného stavu u projektů EPC

2.1.1. Základní charakteristika metody EPC

Projekty řešené metodou EPC (z anglického Energy Performance Contracting, poskytování energetických služeb se zárukou) jsou charakteristické tím, že vybraná firma energetických služeb navrhne a následně nainstaluje vhodná opatření zefektivňující výrobu, distribuci a spotřebu energie u konečného spotřebitele energie. Smluvní vztah u těchto projektů obvykle trvá od šesti do deseti let a po tu dobu dochází k postupnému splácení vynaložených investičních prostředků, nákladů na zajištění finančních prostředků a nákladů na související provádění energetického managementu z úspor provozních nákladů, které jsou projektem generovány.

Poskytování energetických služeb metodou EPC obsahuje celý proces činností, které zahrnují energetickou analýzu, návrh projektu, instalaci zařízení, financování projektu, výcvik obsluhy a pravidelné sledování funkčnosti instalovaného zařízení. Firma energetických služeb dostává za své služby plně zapláceno jen tehdy, přinese-li projekt smluvně sjednaný objem úspor energie.

Firma energetických služeb smluvně zaručí, že po dobu trvání obchodního vztahu bude dosaženo minimálně sjednané úrovně úspor energie a tím i uspořené provozních nákladů. Obvykle jde o projekty, při nichž jsou instalována opatření typu zavedení řízení spotřeby energie, regulace spotřeby energie a instalace dalších technologických zařízení.

Přínosem pro zákazníka je, že realizace energeticky úsporných opatření metodou EPC nevyžaduje z jeho strany žádné investiční náklady. Realizace projektu EPC nenarušuje tok hotovosti zákazníka a je tedy vhodná pro organizace s omezenými finančními možnostmi. Metoda EPC byla vyvinuta a je využitelná zejména pro organizace financované z veřejných zdrojů, protože tyto organizace mají svá organizační a rozpočtová specifika. Zároveň však určitý problém představují nejednotná pravidla čerpání prostředků z veřejných rozpočtů. U metody EPC existuje rozdíl v procesu výběrového řízení, kdy oproti klasickým výběrovým řízením, kde se poptává nejnížší cena. U metody EPC je hlavním hodnotícím kritériem nejvyšší objem úspor.

2.1.2. Formování trhu EPC v České republice

První informace o energeticky úsporných projektech v podobě Energy Performance Contracting se v České republice objevily v roce 1992. Krátce na to začaly vznikat v českých podmínkách první firmy energetických služeb (ESCO – Energy Services Company). První byla společnost EPS ČR, která byla založena na podzim roku 1993 v Praze, a která se v roce 2000 přetransformovala do dnešní společnosti MVV Energie CZ, s.r.o.

Další společností, která vznikla v roce 1994, bylo Sdružení pro úspory energie (SÚE), původně se sídlem v Litvínově, později v Mostě. Pod názvem Středisko pro úspory energie s.r.o. funguje v přibližně stejné podobě dodnes.

Přibližně o dva roky později zahájily v tomto oboru činnost česká zastoupení předních světových výrobců energeticky úsporných zařízení Honeywell a Landis & Gyr. Společnost Honeywell tuto činnost v roce 1998 ukončila, v roce 2005 se ji snažila obnovit, ale po třech letech ji ukončila podruhé. Společnost Landis & Gyr po fúzi do společnosti Landis & Staefa, ve své činnosti pokračovala a v druhé polovině roku 1999 byla zapojena do jedné z divizí nadnárodního koncernu SIEMENS. V této podobě funguje dodnes.

Po roce 2000 se pokoušely více nebo méně úspěšně nabízet a řešit projekty EPC společnosti Johnson Controls, MARTIA, ITES, Dalkia, ČEZ a ještě některé další společnosti, zatím bez výraznějších úspěchů.

Za zmínku stojí společnosti ENESA, AB Facility a EVČ. Společnost ENESA byla založena v roce 2005 aktivitou bývalých zaměstnanců společnosti MVV Energie CZ, kteří stáli u počátků uplatnění metody EPC v českých podmínkách. Za poměrně krátkou dobu své činnosti se tato společnost stala jednou z nejúspěšnějších na tuzemském trhu. Společnost AB Facility byla založena krátce po roce 2000 účelově pro získání zakázky v největší české nemocnici (Fakultní nemocnice Motol v Praze). Později se společnost rozdělila na společnost EPC Motol, která smluvně navázala na aktivity ve Fakultní nemocnici Motol a AB Facility, která se i nadále specializuje především na zdravotnická zařízení a kromě toho nabízí služby typu „facility management“ a další služby týkající se provozu budov. Společnost EVČ byla po dlouhou dobu projekční a montážní firmou, která v řadě případů úsporná opatření u projektů EPC instalovala. Kolem roku 2010 změnila své strategie a začala nabízet své služby také v podobě realizace projektů EPC.

V poslední době se začínají objevovat další firmy, které se snaží projekty EPC připravovat a realizovat. Jedná například o společnosti Amper Savings, COFELY, D-energy, Slovenské elektrárny, Systherm nebo v oblasti osvětlení společnost AKTÉ.

2.1.3. Současný trh poskytovatelů energetických služeb

V současné době se na českém trhu energetických služeb v podobě metody EPC pohybuje 10 až 12 firem energetických služeb, z nichž se přibližně 6 až 7 firem účastní veřejných zakázek na poskytovatele EPC pravidelně. U většiny poskytovatelů energetických služeb jsou projekty EPC doplňkovou aktivitou k hlavnímu zaměření firmy. Jedná se o firmy, které se zabývají dodávkami energeticky úsporných zařízení (Siemens), firmy, které provádí montáže energeticky úsporných zařízení (EVČ, Systherm), firmy, které jsou dodavateli energie (Dalkia,

ČEZ, Slovenské elektrárny) nebo firmy, které poskytují provozování zdrojů energie (MVV Energie CZ, ITES). Některé úspěšné firmy vznikly přímo za účelem poskytování energetických služeb (ENESA, AB Facility, Amper Savings a Sdružení pro úspory energie).

Poskytovatelé energetických služeb se v roce 2010 sdružily do Asociace poskytovatelů energetických služeb (www.apes.cz), ve které je v současné době již přes 20 společností, které mají na uplatnění a rozvoji metody EPC v České republice zájem. Někteří členové Asociace energetických služeb pomáhají – s podporou Evropské banky pro obnovu a rozvoj a dalších mezinárodních organizací – rozvíjet energetické služby i v mnoha dalších zemích.

2.1.4. Uplatnění metody EPC v ČR

Metoda EPC je v České republice aplikována již více než dvacet let a za tu dobu bylo realizováno téměř 200 EPC projektů. Při jejich realizaci nebylo nutné ze strany zákazníků vynaložit více než 2,5 miliardy korun, které byly z přínosů projektů postupně spláceny těm, kteří na projekty poskytli finanční zdroje.

Metodu EPC využila za téměř dvacet let uplatnění metody EPC řada českých měst a také příspěvkové organizace ze státního sektoru. Z měst lze uvést například Zlín, Most, Ústí nad Labem, Valašské Meziříčí, Praha a její městské části, Slaný, Mělník, Jihlava, Písek, Liberec, Moravská Třebová, Zábřeh, Hronov, Opava, Klatovy, Kopřivnice, Chrudim a další. Metoda EPC byla dále uplatněna v příspěvkových organizacích v oblasti zdravotnictví (Psychiatrické nemocnice v Dobřanech, v Kosmonosech, v Jihlavě, v Kroměříži, Fakultní nemocnice Bulovka a Motol v Praze, Ústav pro péči o matku a dítě v Praze, nemocnice v Jihlavě, v Chomutově, v Novém Městě na Moravě, Pardubicích a v dalších), v oblasti kultury (Národní divadlo, Stavovské divadlo, Státní opera Praha), ve školství (Technická univerzita v Liberci, Vysoká škola ekonomická, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích) a v dalších objektech.

V posledních několika letech metodu EPC začaly využívat i kraje (Pardubický kraj, Olomoucký kraj, Královéhradecký kraj, Moravskoslezský kraj a další kraje podobné projekty připravují).

2.1.5. Podpora energetických služeb v ČR a mezinárodním měřítku

Úspěch metody EPC podtrhuje skutečnost, že tento způsob revitalizace energetického hospodářství nebyl nikdy v českých podmínkách významně podporován „shora“. Všechny projekty vznikaly přičiněním poskytovatelů energetických služeb, poradenských firem a zájmem vlastníků a provozovatelů objektů. V posledních letech český garant pro oblast úspor energie, kterým je Ministerstvo průmyslu a obchodu, začal metodu EPC podporovat a za jeho pomoci vznikla řada podpůrných aktivit a podkladů. Mezi ně patří například návrh systému certifikace firem, které metodu EPC poskytují, nebo řada seminářů a konferencí pro rozšiřování potřebných informací. Jiným příkladem je poskytování dotací v rámci programu EFEKT na zpracování posouzení, zda je metoda EPC využitelná v objektech měst a krajů.

Novým způsobem podpory metody EPC je zařazení možnosti [kombinace projektů zateplení financovaných z dotačních programů a metody EPC](#), která naopak řeší energetické hospodářství nově zateplené budovy, do Operačního programu životní prostředí, v rámci

kterého budou poskytovány dotace v novém programovém období 2014 – 2020. Poskytování dotací je administrováno Státním fondem životního prostředí.

Obecně lze konstatovat, že využití metody EPC v České republice je na vzestupu. Přitom čeští poskytovatelé energetických služeb a jejich realizované projekty se již nyní řadí mezi evropskou špičku a využití metody EPC je srovnatelné se státy jako je Německo, Francie, Velká Británie, Rakousko nebo Švédsko.

Pro energetické služby bylo v roce 2012 významným zlomem přijetí Evropské směrnice o energetické účinnosti (2012/27/ES), která je v současné době aplikována do praxe. V českých podmínkách za implementaci směrnice zodpovídá Ministerstvo průmyslu a obchodu. Tato směrnice pojmenovává cíle, kterých je třeba v rámci Evropské Unie ve zvýšení energetické účinnosti dosáhnout a specifikuje nástroje, jakých je vhodné pro dosažení cílů použít. Jedním z hlavních nástrojů je široká podpora rozvoje energetických služeb jak ve veřejném sektoru, tak u malých a středních podniků (SME), zejména v podobě využití metody EPC.

V souladu s uplatněním výše uvedené směrnice EU vznikla řada aktivit podpořených Evropskou komisí například v rámci programu Intelligent Energy Europe (IEE). Jednou z takových aktivit je projekt „Transparensence“ (www.transparensence.eu), který se zabývá podporou transparentnosti a rozvoje trhu s energetickými službami. Jedním z hlavních výstupů projektu je etický kodex pro realizaci EPC projektů. Projekt koordinuje a řídí společnost SEVEN, o.p.s. a do projektu jsou zapojeni partneři z 20 států EU.

Jinou aktivitou podpořenou také v rámci programu IEE je projekt „EESI 2020“ (www.eesi2020.eu), což je Evropská iniciativa na podporu energetických služeb. Projekt koordinuje Berlínská energetická agentura a do projektu jsou zapojeni partneři z 9 členských států EU. Projekt se zabývá zpracováním standardních dokumentů jako je vzorová smlouva pro EPC projekty a jejich využitím v praxi.

Velmi zajímavou aktivitou je mezinárodní projekt „Combines“ (www.combines-ce.eu), ve kterém je navrhována možnost kombinace dotací na zateplování objektů ve veřejném sektoru s renovací technologických zařízení metodou EPC.

Pro Českou republiku byl významný také projekt „Permanent“, který se zabýval rozšířením Mezinárodního protokolu k měření a verifikaci úspor do zemí EU, a přispěl k bližšímu pochopení ověřitelnosti ve vykazování dosahovaných úspor paliv, vody a energie a jejich finančních přínosů u zákazníků, realizačních firem i bankovních institucí.

2.2. Přehled přetrvávajících překážek při řešení projektů EPC

Projekty EPC se i přes svou více jak dvacetiletou historii na českém trhu potýkají s bariérami, které podstatně omezují rozvoj energetických služeb se zaručeným výsledkem. Tyto bariéry jsou převážně procesního, legislativního charakteru či se jedná o bariéry na straně klíčových aktérů (na úrovni ministerstev či veřejné samosprávy).

Legislativní překážky ve využití EPC projektů existují ve státním sektoru u **organizačních složek státu**. Podle stávající legislativy organizační složky státu zhodnocení/pořízení dlouhodobého hmotného majetku nemohou řešit „dodavatelským úvěrem“ (dále viz

kapitola 5.3). Realizace projektů EPC se tak doposud ve státním sektoru omezovaly na příspěvkové organizace, kde tyto legislativní překážky nejsou.

Nebrání-li realizaci projektu legislativní překážky, v některých případech projekty narážejí na **procesní překážky**, které vlastníka objektů vhodných pro realizaci projektu EPC od takového projektu demotivují. Mezi ty nejčastější patří **administrativní náročnost přípravy projektu EPC**, která je do značné míry ovlivněna typem výběrového řízení (nejčastěji je realizováno formou jednacího řízení s uveřejněním).

Procesní bariéry projektů však nespočívají pouze ve formě výběrového řízení na dodavatele. Potenciální zadavatelé mají nastaveny **interní schvalovací procesy**, které podstatně prodlužují administraci přípravy projektu. V některých případech příprava projektu je ukončena z důvodu absence schvalovací vůle nebo kompetence (obzvláště v předvolebním a povolebním období).

Projekty EPC poskytují komplexní řešení energetických úspor, které jsou navíc dodavatelem garantovány. Mnohdy potenciální **zadavatelé srovnávají náklady na energetické služby se zaručeným výsledkem s běžným dodavatelským řešením, aniž by brali v úvahu ekonomické a environmentální přínosy projektů EPC**. Komplexnost projektů EPC si vyžaduje poměrně složitý smluvní vztah, který řeší přípravu a dodávku díla, jeho financování, související energetický management a smluvní podmínky pro vyhodnocování budoucích úspor.

Procesní bariéry úzce souvisí s bariérou na straně klíčových aktérů. Jejich přístup k realizaci energetických úspor metodou EPC není napříč státními organizacemi, případně na úrovni ministerstev, stejný. Celkově lze konstatovat, že největší bariérou, ale zároveň nejsnáze odstranitelnou, je **nedostatečná plošná podpora EPC projektů a jednotný přístup ve veřejném sektoru**. Klíčoví aktéři mnohdy dávají přednost dílčímu, tedy částečnému řešení energetických úspor, zejména zateplení budov, jehož financování je možné uskutečnit s využitím dotačních titulů v rámci Operačního programu Životní prostředí. Zateplením obálky budov a výměnou oken však nejsou vyřešena všechna nezbytná energeticky úsporná opatření v budově, ale naopak. V naprosté většině případů je nezbytné doplnit tato „stavební“ opatření úpravou a renovací technických systémů a technologických zařízení v budovách.

V nadcházejícím programovém období Operačního programu Životní prostředí by se již mělo dostat podpory projektů, které využijí kombinaci vysokonákladových energeticky úsporných opatření (zateplení, výměna oken) s realizací projektů EPC.

Přetrvávající bariéry realizace projektů EPC se částečně snaží odstranit Asociace poskytovatelů energetických služeb (APES) a poradenské i dodavatelské firmy. Jejich aktivity se zaměřují na lepší informovanost klíčových aktérů prostřednictvím publikací, seminářů, konferencí a poradenskou činností u jednotlivých klientů. Mnohé z těchto aktivit jsou podporovány MPO ve formě dotací z programu EFEKT.

Nedostatečnou důvěru v projekty EPC lze řešit **transparentností při výběrových řízeních a při realizacích projektů EPC**. O to se snaží zmíněný mezinárodní projekt Transparence, v rámci něhož je zpracovaný etický kodex pro EPC obsahující základních devět principů chování při přípravě a realizaci projektů EPC (www.transparence.eu/cz/eticky-kodex/evropsky-eticky-kodex). Transparentní přístup při měření a výpočtech dosahovaných úspor může být dosahován využitím Mezinárodního protokolu k měření a verifikaci úspor (International Performance Measurement and Verification Protocol). Tento protokol je každoročně aktualizován organizací EVO (Efficiency Valuation Organisation) a v českém prostředí je využíván (česká verze je k dispozici na www.evo-world.org).

3. NÁVRH ŘEŠENÍ PRO VEDENÍ STATISTIKY PROJEKTŮ ŘEŠENÝCH METODOU EPC VE VZTAHU K VYKAZOVÁNÍ OBJEMU ZADLUŽENÍ VYPLÝVAJÍCÍHO Z PRAVIDEL EVROPSKÉ SMĚRNICE ESA 2010

3.1. Legislativní náležitosti ve vztahu k povinnosti vykazování dluhu u projektů EPC ze strany ČSU v rámci EUROSTAT

3.1.1. Metodika ESA 2010

Povinnost členských zemí EU vykazovat vládní deficit a dluh a dodržovat jejich určitou úroveň vyplývá již ze Smlouvy o založení Evropského společenství (zejména č. 104) a z Nařízení Rady (ES) č. 479/2009 o použití Protokolu o postupu při nadměrném schodku, připojeného ke Smlouvě o založení Evropského společenství a v neposlední řadě.

Vzhledem k problematice udržet stanovenou úroveň vládního deficitu a dluhu se v rámci EU přijímá řada opatření týkajících se makroekonomické rovnováhy a rozpočtové disciplíny vládních institucí členských zemí EU. Mezi ně patří Směrnice č. 2011/85/EU **ze dne 8. listopadu 2011 ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států** stanoví podrobná pravidla týkající se charakteristických rysů rozpočtových rámců členských států.

Dle čl. 3 Směrnice v členských státech fungují systémy veřejných účtů, které komplexně a konzistentně pokrývají všechny subsektory sektoru vládních institucí a obsahují informace potřebné k vypracování aktuálních údajů pro sestavení údajů založených na standardu ESA 95 (resp. ESA 2010). Uvedené systémy veřejných účtů podléhají vnitřní kontrole a nezávislému auditu.

Dle čl. 338 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) přijímají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření k vypracování statistik, jestliže je to nezbytné k provádění činností Unie.

Na základě ustanovení čl. 338 odst. 1 SFEU bylo vydáno Nařízení č. 549/2013 **ze dne 21. května 2013** o Evropském systému národních a regionálních účtů v Evropské unii (dále jen „**Nařízení**“), které stanoví základní podmínky pro použití metodiky ESA 2010 (evropský systém integrovaných hospodářských účtů) při vedení evidence veřejných rozpočtů. Dle čl. 1 odst. 1 je výslovně deklarováno, že předmětem Nařízení je zavedení evropského systému účtu „ESA 2010“ s tím, že **se toto Nařízení vztahuje na všechny akty Unie, které na systém ESA popř. jeho definice odkazují**¹.

¹ Viz čl. 1 odst. 3 Nařízení

S ohledem na tyto skutečnosti by mělo být vycházeno ze standardu ESA 2010, kdy je odkazováno na systém ESA při evidenci veřejných účtů a v neposlední řadě na Manuál k vládnímu deficitu a dluhu, který stanoví podrobné postupy pro stanovení vládního deficitu a dluhu (včetně úlohy partnerství veřejného a soukromého sektoru při zajišťování zdrojů a realizaci vládních funkcí).

Metodika ESA 2010 řeší problematiku dodržování rozpočtové discipliny a tlak na nezvyšování zadlužení členských států. Projekty řešené metodou EPC jsou ovšem považovány za projekty zvyšující zadlužení státu, proto nejsou z pohledu veřejných rozpočtů příliš vítané.

3.1.2. Zvláštní režim partnerství soukromého a veřejného sektoru dle metodiky ESA 2010

Projekty PPP (z angl. public private partnership, tj. partnerství veřejného a soukromého sektoru – dále také jen „PPP“) jsou definovány v Příloze A Nařízení². Základní popis PPP je obsažen v její části 15 a 20. PPP projekty jsou charakterizovány jako komplexní, dlouhodobé smlouvy mezi dvěma jednotkami, z nichž jedna je obvykle korporace (nebo skupina korporací, ať už soukromých nebo veřejných) zvaná provozovatel nebo partner a druhá je obvykle jednotka vládních institucí zvaná zadavatel.³ Podobná definice je obsažena rovněž v odst. 15.41. Přílohy A.⁴

V odst. 15.41 je konstatováno, že „Během doby trvání smlouvy má smluvní strana partnerství veřejného a soukromého sektoru právní vlastnictví. Po uplynutí doby trvání smlouvy mají ekonomické i právní vlastnictví vládní instituce.“. Nařízení se však dále u popisu PPP nezabývá otázkou právního vlastnictví, ale otázkou přenosu rizik a ekonomického vlastnictví. Lze dovozovat, že otázka právního vlastnictví na straně partnera v PPP není pro klasifikaci ESA 2010 stěžejní.

Mezi základní problémy u projektů poskytování energetických služeb patří pojetí právního a ekonomického vlastnictví nově vybudovaných aktiv a jejich zachycení v rozvaze účastníků projektu. Při poskytování energetických služeb přechází právní vlastnictví instalovaných opatření na zákazníka ihned po instalaci a zkušebním provozu. Bývá tedy obvykle zachyceno na účtech zadavatele. Je však kryto postupně splátkami uspořené provozních nákladů

² Dle § 45 písm. (l) vyhlášky č. 410/2009 Sb. se projekty partnerství veřejného a soukromého sektoru pro účely této vyhlášky rozumí významné veřejné zakázky podle zákona upravujícího veřejné zakázky, jejichž předmětem je využití zdrojů a schopností subjektů soukromého sektoru při zajištění veřejné infrastruktury nebo **veřejných služeb související s údržbou a provozem dlouhodobého nehmotného nebo dlouhodobého hmotného majetku.**

³ Příloha A, kapitola 20, odst. 20.276 Nařízení

⁴ Srovnej Příloha A, kapitola 20, odst. 15.41 Nařízení „15.41 Partnerství veřejného a soukromého sektoru představují dlouhodobé smlouvy mezi dvěma jednotkami, kdy jedna jednotka pořídí nebo vytvoří určité aktivum nebo soubor aktiv, po určitou dobu je provozuje a poté předá druhé jednotce. Takové dohody obvykle vznikají mezi soukromým podnikem a vládními institucemi, ale jsou možné i další kombinace, kdy jednou stranou může být veřejná korporace a druhou stranou soukromá nezisková instituce.

Vládní instituce se zapojují do partnerství veřejného a soukromého sektoru z různých důvodů, např. mohou doufat, že management soukromé společnosti zajistí efektivnější výrobu a že lze získat přístup k širší škále finančních zdrojů, nebo chtějí omezit dluh vládních institucí.“

souvisejících se spotřebou energie, jejichž objem je zaručen dodavatelem (poskytovatelem energetických služeb) po celou dobu trvání smlouvy o poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem (tedy obvykle po dobu 8 až 10 let).

Z pohledu vedení účtů je důležité, kdo je ekonomickým vlastníkem, který se v rámci PPP stanoví na základě vyhodnocení, která jednotka, jestli veřejná nebo soukromá, nese většinu rizik, a která jednotka pravděpodobně obdrží většinu výnosu z těchto aktiv. Aktivum se přiřadí této jednotce.

Hlavními prvky rizik a prospěchu, které je nutno posoudit, jsou:

- a) **riziko výstavby**, které zahrnuje překročení nákladů, možnost dodatečných nákladů vyplývajících z pozdního dodání, nesplnění specifikací nebo stavebních předpisů a ekologická či jiná rizika, která vyžadují platby třetím stranám,
- b) **riziko dostupnosti**, které zahrnuje možnost dodatečných nákladů, jako je například údržba a financování, a vznik sankcí, protože objem nebo kvalita služeb nesplňuje normy stanovené ve smlouvě,
- c) **riziko poptávky**, které zahrnuje možnost, že poptávka po službách je vyšší nebo nižší, než se očekávalo,
- d) **riziko zůstatkové hodnoty a morálního opotřebení**, které zahrnuje riziko, že na konci doby platnosti smlouvy bude mít aktivum nižší než očekávanou hodnotu, a nejistotu, do jaké míry budou mít vládní instituce možnost se rozhodnout, zda chtějí aktiva odkoupit,
- e) **existence financování nebo poskytování záruk zadavatelem nebo existence výhodných ustanovení o ukončení platnosti smlouvy**, zejména o skutečnostech, které vedou k jejímu ukončení z podnětu provozovatele.

Rizika a prospěch jsou na straně provozovatele, pokud stavební riziko a buď riziko poptávky, nebo riziko dostupnosti byly skutečně na provozovatele převedeny. Převaha financování, záruky kryjící většinu uloženého financování nebo ustanovení o ukončení platnosti smlouvy, která stanoví, že poskytovatel finančních prostředků obdrží náhradu v případě událostí, které vedou k ukončení platnosti smlouvy z podnětu provozovatele, vedou k neexistenci skutečného převedení kteréhokoli z těchto rizik. Ekonomické vlastnictví je však významné pro zápis aktiv. Co se právního vlastnictví týče, závisí na smluvní úpravě stran.

Podmínky jsou dále specifikované v odst. 20.277 až 20.286 přílohy A Nařízení.

Problematika zaúčtování je u PPP upravena v příloze A, v kapitole 20, odst. 20.287 – 20.290 Nařízení.⁵ Dle odst. 20.131 je rovněž stanoveno, že v rámci partnerství veřejného a

⁵ 20.287 Pokud je rozhodnuto, že ekonomickým vlastníkem je korporace, a pokud – což je časté – vládní instituce získají právní a ekonomické vlastnictví při ukončení platnosti smlouvy bez explicitní platby, transakce se zaznamená jako pořízení aktiv vládní institucí. Jedním z obecných přístupů je, že vládní instituce postupně navyšují finanční pohledávku a korporaci postupně narůstá odpovídající závazek, takže hodnota obou těchto položek se bude rovnat očekávané zůstatkové hodnotě aktiv na konci smluvního období. Uplatnění tohoto přístupu vyžaduje přeskupení stávajících peněžních transakcí nebo vytvoření nových transakcí na základě předpokladů ohledně očekávané hodnoty aktiv a úrokových sazeb. To znamená rozdělení plateb týkajících se partnerství veřejného a soukromého sektoru, kdy aktivum v rámci tohoto partnerství není zahrnuto v rozvaze vládních institucí, a je obsaženo ve složce představující pořízení finančního aktiva.

20.288 Alternativním přístupem je zachytit změnu právního a ekonomického vlastnictví na konci jako naturální kapitálový transfer. Přístup za použití kapitálového transferu rovněž neodráží ekonomickou realitu, která tvoří základ partnerství, ale v důsledku omezení týkajících se

soukromého sektoru, kdy je odpovídající aktivum uvedeno v rozvaze vládních institucí, je zapotřebí zaúčtovat dluh nájemce nebo poskytovatele. Platby za tyto pronájmy nebo smlouvy v rámci partnerství veřejného a soukromého sektoru nejsou výdajem v plné výši, nýbrž představují dluhovou službu: umoření půjčky a výdajové úroky.

Sestavení rozvah, tj. přehledů aktiv a závazků jednotlivých ekonomických sektorů je v národním účetnictví založeno na ekonomickém vlastnictví. Příslušné aktivum či závazek je tudíž zaříděno v sektoru subjektu, který nese rizika a požívá benefity spojené s daným aktivem či závazkem. Ekonomické vlastnictví přitom nemusí odpovídat vlastnictví právnímu.

Tento koncept je aplikován i na PPP projekty (smlouva mezi vládním a nevládním subjektem o poskytnutí aktiva), v jejichž případě je aktivum zachyceno v rozvaze nevládního subjektu (dodavatele) v národních účtech pouze a jen v případě, kdy dle smlouvy soukromý subjekt nese:

- **riziko výstavby** (pozdní dodání, odlišná kvalita, dodatečné náklady, apod.),
- **riziko dostupnosti** (nižší objem či kvalita služeb, aj.),
- **riziko poptávky** (změny v preferencích zákazníků, hospodářský cyklus, apod.).

Přitom platí, že alespoň dvě podmínky musejí být splněny. Posouzení charakteristik je tak založeno na tzv. kvalitativních kritériích, přičemž posouzení je velmi komplexní záležitostí. Roli dále mohou sehrát vládní garance, které ovlivňují distribuci rizik, či případné specifické klauzule. Nutno podotknout, že posouzení přenosu rizik je obvykle komplikované a názory členských států a Eurostatu v aplikaci daných pravidel se v minulosti rozcházel (případy Španělska či Řecka).

údajů, nejistoty ohledně očekávané zůstatkové hodnoty aktiv a smluvních ustanovení, která umožňují, aby kterákoli z obou smluvních stran použila různé možnosti, je použití kapitálového transferu nejbezpečnějším řešením.

20.289 Další významný problém nastává, je-li stanoveno, že ekonomickým vlastníkem aktiv je vládní instituce, avšak ta neprovede na počátku smlouvy žádnou explicitní platbu. Zachycení tohoto pořízení vyžaduje zaznamenání odpovídající transakce. Nejčastějším návrhem je, aby se pořízení provedlo prostřednictvím imputovaného finančního leasingu, protože je zde podobnost se skutečným finančním leasingem. Uplatnění této možnosti však závisí na konkrétních ustanoveních smlouvy, způsobu jejich výkladu a možná i na dalších faktorech. Například by mohla být imputována půjčka a skutečné platby, jež vládní instituce korporaci případně poskytnou, by mohly být přeskupeny tak, aby část každé platby představovala splátku půjčky. Pokud žádné skutečné platby vládních institucí neexistují, mohla by se splátka půjčky zachytit jako nepeněžní transakce. Jiné způsoby platby vládních institucí za aktivum by mohly mít podobu předplacení operativního leasingu, pokud je operativní leasing imputován, nebo nehmotného aktiva za právo korporace na přístup k aktivům pro účely produkce služeb.

20.290 Další důležitý problém se týká měření produkce. Ať už jsou přijata jakákoli rozhodnutí o tom, která jednotka je ekonomickým vlastníkem aktiv po dobu trvání smlouvy a jak je vládní instituce nakonec získají, je třeba dbát na to, aby se produkce správně měřila. Opět existují různé možnosti a jejich vhodnost se liší podle konkrétní situace a dostupnosti údajů. Obtíže nastávají, pokud se určí, že ekonomickým vlastníkem aktiv jsou vládní instituce, avšak odpovídající aktiva využívá k produkci služeb korporace. Je žádoucí vykázat hodnotu kapitálových služeb jako výrobní náklady korporace, to však může vyžadovat imputování provozního leasingu, což zase může vyžadovat přeskupení skutečných transakcí nebo vytvoření nepeněžních transakcí, aby se určily leasingové splátky. Alternativou je vykázat náklady na kapitálové služby na účet výroby sektoru vládních institucí, ale produkci vládních institucí klasifikovat stejným způsobem, jakým je klasifikována produkce korporace, aby byla celková produkce v hospodářství správně zaříděna.

3.1.3. Významný přenos rizik na poskytovatele energetických služeb při poskytování energetických služeb ve veřejném sektoru na základě Smlouvy o poskytování energetických služeb

Ve svém ustanovení čl. 18 ve spojení s přílohou XIII Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnice 2004/8/ES a 2006/32/ES (dále jen „EED“) stanoví základní náležitosti smlouvy o poskytování energetických služeb pro využití ve veřejném sektoru. Smlouva o poskytování energetických služeb a její povinné náležitosti pro využití ve veřejném sektoru splňující požadavky EED – kromě toho, že jsou (obdobně jako jiné EU právní dokumenty) součástí národního práva – jsou stanoveny v návrhu novely zákona o hospodaření energií (dále jen „Smlouva o poskytování energetických služeb“).

Energetické služby jsou zaměřeny na snižování provozních nákladů za energie v budovách a spočívají v tom, že příjemce služby **nepotřebuje vlastní investice** na obnovu zastaralé technologie. Uzavřením Smlouvy o poskytování energetických služeb se poskytovatel zavazuje uhradit investice do úsporných opatření z vlastních zdrojů a příjemce hradí odměnu **z dosažených úspor na provozních nákladech**. Poskytnutí garancí za dosažené úspory projektu je hlavním znakem energetických služeb se zaručeným výsledkem dle Smlouvy o poskytování energetických služeb. Smlouva o poskytování energetických služeb se vyznačuje mj. těmito náležitostmi:

- specifikací zaručených úspor nákladů nebo úspor energie, jichž má být dosaženo prováděním opatření obsažených ve smlouvě, včetně velikosti zaručených úspor, jichž bude dosaženo v jednotlivých obdobích po dobu trvání smluvního závazku při standardních podmínkách provozu;
- stanovením odměny pro poskytovatele energetických služeb za poskytnuté plnění včetně rozdělení podílu smluvních stran na dosažených finančních úsporách;
- podmínkami dokumentování, měření a ověřování dosažených zaručených úspor nákladů nebo úspor energie, kontrol kvality a záruk,
- ujednáním míry finančního rizika nebo sankcí pro případ nedosažení sjednaného zvýšení účinnosti užití energie;
- sankcí za porušení smluvních povinností.

Je-li nově vybudované aktivum zachyceno v rozvaze vládních institucí, je kryto úvěrem v hodnotě daného aktiva, čímž vzniká dopad na výši zadlužení vládních institucí, neboť daný závazek (úvěr) je uznán existující smlouvu a rizika jsou převážně na straně vládních subjektů, dle charakteristik daného smluvního vztahu.

Zachycení PPP projektů v národním účetnictví je v takovém případě podobné finančnímu leasingu, kdy dochází k přesunu aktiva krytého závazkem na nájemce, přestože právní vlastnictví náleží pronajímateli.

Není-li aktivum zachyceno v rozvaze vládních subjektů a vzniká závazek pouze z titulu pravidelných plateb soukromému subjektu např. ve formě dodavatelsko-odběratelského úvěru, nemá tato situace obecně vliv na výši zadlužení vládních institucí.

Výjimkou je situace, kdy věřitel (bez ohledu na to, zda jde o PPP projekt, nebo o závazek z titulu dodavatelsko-odběratelských vztahů) převede (prodá) pohledávku na finanční

instituci (jde o tzv. faktoring). Je-li převod tzv. bez rekursu, je pojmána tato pohledávka jako úvěr poskytnutý finanční institucí instituci vládní a zvyšuje vládní zadlužení. Tento jev je již v současnosti zachycen ve spolupráci s ČNB ve vládní finanční statistice kompilované ČSÚ.

Pokud by se projekty EPC realizovaly dosavadním způsobem, ovšem bez přenosu faktur („převodu závazků“) na banky, náklady by neovlivnily vládní dluh, pouze tzv. obchodní úvěr (trade credit) v podobě závazku, který se do vládního dluhu nezahrnuje. Nebyl by zde ani vliv na vládní deficit, protože platby za spotřebu energie by obsahovaly splátky tohoto závazku.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti lze shrnout, že:

- a) **při poskytování energetických služeb ve veřejném sektoru na základě Smlouvy o poskytování energetických služeb dochází k významnému přenosu rizika výstavby a rizika dostupnosti na poskytovatele energetických služeb, přičemž podstatné je, který subjekt bude mít nově vybudovaná aktiva v rozvaze;**
- b) **na základě posouzení rizik a zachycení vlastnických vztahů k nově vybudovaným aktivům splňují energetické služby ve veřejném sektoru na základě Smlouvy o poskytování energetických služeb náležitosti projektu PPP dle metodiky ESA 2010 a Manuálu k vládnímu deficitu a dluhu.**

3.2. Návrh možných změn při vedení statistiky projektů EPC

U projektů EPC je podstatná část rizik přenášena na poskytovatele energetických služeb (korporaci), jak bylo konstatováno v předešlé podkapitole. Tím jsou splněny předpoklady a definice projektů PPP dle ESA 2010. **Projekty PPP by tak nevstupovaly v souladu s platnou metodikou do vládního dluhu.** Zařazení projektů EPC do kategorie projektů PPP se však v současnosti nejeví jako vhodné, a to vzhledem k obecně problematickému přístupu k projektům PPP nejen v České republice, ale i v jiných státech EU.

Druhým problematickým bodem se jeví **přiřazení ekonomického vlastnictví**. Přitom lze konstatovat, jak už bylo uvedeno, že otázka právního vlastnictví není v projektech pro klasifikaci ESA 2010 zcela stěžejní, jak lze uvést na příkladu projektů PPP, kdy se nařízení u popisu projektu nezabývá otázkou právního vlastnictví, ale otázkou přenosu rizik a ekonomického vlastnictví. **U projektů EPC je naprosto zřejmé, že dochází k přenosu rizik ze zadavatele na poskytovatele energetických služeb** (zejména rizika dostupnosti a rizika poptávky, ale i dalších) a také ekonomické vlastnictví, které obvykle přechází na zadavatele postupně při splácení vynaložených prostředků, na rozdíl od právního vlastnictví.

Podle současné metodiky Eurostatu pro vykazování státního dluhu jsou **do vládního dluhu započítávány i postoupené pohledávky z dodavatelско-odběratelských vztahů mezi soukromým a veřejným sektorem**. Postoupení, resp. odkoupení pohledávky je v případě EPC projektů zcela běžnou praxí. Postoupením pohledávky tak investice do EPC vstupují do výkaznictví vládního dluhu. Na roční bázi však není vykazována celá dlužná částka

odpovídající výši investice, nýbrž částka odpovídající roční splátce (roční úspoře provozních nákladů). Zařazením projektů EPC mezi projekty PPP by vykazování dluhu z takových projektů nebylo nijak eliminováno.

V současné praxi je **u projektů EPC zcela běžný přechod majetku na zadavatele předáním**, případně namontováním díla (pevným spojením s objektem zadavatele). Dochází tak k situaci, kdy se **zadavatel stává právním vlastníkem díla** (i účetně), zatímco **ekonomicky je nesplacené dílo „majetkem“ dodavatele**. Z pohledu vlastnictví by tedy mohlo dojít k situaci, kdy by nově nabytý majetek evidoval ve svém účetnictví zadavatel, a majetek by zůstal ve správě dodavatele. Tento vztah je však pro poskytovatele energetických služeb velmi komplikovaný. I v tomto případě však metodika EUROSTAT evidence státního dluhu naráží na povinnost evidovat odkoupené pohledávky.

Z pohledu ekonomických přínosů projektů EPC nejde o pouhou investici do zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku veřejného sektoru, nýbrž **jde o projekt generující ekonomické přínosy v podobě nerealizovaných výdajů na spotřebu energií, z nichž je následně investice splácena**. Ekonomické přínosy projektů EPC jsou navíc garantované. Díky tomuto mechanismu není možné na investice do projektů EPC nahlížet pouze z dluhové stránky. Doposud mechanismus splácení u některých státních institucí narážel na nepřípustnost splácení investice z provozních prostředků. Z pohledu vedení statistik národních účtů je podstatné, že výdaj zůstává výdajem bez ohledu na jeho kategorizaci a jeho vliv na saldo je naprosto stejný. Ve vztahu k celkové bilanci národních účtů je rovněž podstatným aspektem, že provozní výdaje u objektů, u nichž došlo k realizaci EPC, se nenavýšují (pokud nedojde k prudkému nárůstu cen energií), a tím nedochází k zatěžování státního rozpočtu.

Zohledněním ekonomických přínosů projektu ve statistice/metodice vedení statistik projektů EPC, které jsou předem evidovatelné na základě údajů ve smlouvě, by bylo patrné i na této úrovni, že projekty EPC generují ekonomické přínosy, které zcela pokrývají celkovou výši nákladů projektu, včetně nákladů investičních.

Z uvedených důvodů je vhodné **zajistit jednoznačný výklad pojetí právního a ekonomického vlastnictví nově vybudovaných aktiv u projektů EPC a zachycení těchto aktiv v rozvaze účastníků projektu ve vztahu k zadlužení státu**.

4. PŘEDÁNÍ MAJETKU A ZAÚČTOVÁNÍ VEŠKERÝCH NÁLEŽITOSTÍ V RÁMCI ŘEŠENÍ PROJEKTŮ EPC

V úvodu je vyjmenováno několik překážek, které brání dalšímu rozvoji energetických služeb. Jak bylo uvedeno, existuje nedostatečné povědomí o způsobech zaúčtovávání náležitostí v rámci řešení projektů na poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem metodou EPC. V návaznosti na to je zpracována následující kapitola, ve které jsou předloženy základní informace o zatřídění druhů nákladů nově vybudovaných aktiv a popis možnosti zaúčtování finančních náležitostí u projektů EPC na straně zákazníka.

4.1. Popis možností při zatřídění druhů nákladů při vystavení faktury

Po ukončení fáze realizace základních investičních opatření a úspěšném absolvování zkušebního provozu díla dochází k předání díla ESCO do vlastnictví klienta. Ke dni předání základních opatření vystaví ESCO klientovi daňový doklad (fakturu), jejíž datum zdanitelného plnění odpovídá dni předání díla a která musí splňovat všechny náležitosti daňového dokladu v souladu se zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty a zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

4.1.1. Legislativní předpoklady

Při převzetí základních opatření EPC projektu a jejich zařazování do svého majetku musí klient postupovat zejména v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a jeho prováděcími vyhláškami a Českými účetními standardy. V případě klienta z oblasti veřejné sféry je třeba postupovat také v souladu se:

- zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) a zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (organizační složky státu a státní příspěvkové organizace),
- zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích a zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (kraje, obce a příspěvkové organizace územních samosprávných celků).

4.1.2. Primární členění základních opatření

Při zatřídování majetku vychází klient zejména z položkového rozpočtu realizovaných základních opatření EPC projektu, který tvoří nedílnou součást vystavené faktury ESCO. V rámci položkového rozpočtu je třeba, aby **jednotlivé položky pořizovaného majetku** byly nejprve **roztříděny do funkčních celků v rámci jednotlivých objektů** klienta řešených EPC

projektem. Tyto funkční celky pořizovaného dlouhodobého hmotného majetku je možno rozdělit v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů na 2 základní kategorie:

- samostatné movité věci, popřípadě soubory movitých věcí,
- technická zhodnocení stávajícího majetku.

Za samostatné movité věci se považují výrobní zařízení, jakož i zařízení a předměty sloužící k provozování služeb (výkonů) a účelová zařízení a předměty, která s budovou nebo se stavbou netvoří jeden funkční celek, i když jsou s ní pevně spojeny.

Soubory movitých věcí se rozumí dílčí část výrobního či jiného celku se samostatným technicko-ekonomickým určením. Soubor movitých věcí je nutné evidovat zvlášť tak, aby byly zajištěny průkazné technické i hodnotové údaje o jednotlivých věcech zařazených do souboru, určení hlavního funkčního předmětu a o všech změnách souboru.

Za **technické zhodnocení dlouhodobého majetku** se považují takové zásahy do majetku už uvedeného do užívání, které mají za následek změnu účelu majetku nebo změnu technických parametrů, nebo způsobí rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku. Do technického zhodnocení se řadí také výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace dlouhodobého majetku.

Vstupní cena pak u výše uvedených kategorií dlouhodobého hmotného majetku musí být vždy vyšší než 40 000 Kč (v úhrnu) a jejich provozně-technické funkce musí být delší než jeden rok.

4.1.3. Technické zhodnocení versus oprava majetku

V případě provádění činností, které jsou prováděny na stávajícím majetku klienta, je třeba důsledně posoudit, zda se jedná skutečně o technické zhodnocení tohoto majetku (viz definice výše) nebo zda se jedná o opravu či údržbu stávajícího majetku.

Opravou majetku se odstraňují účinky částečného fyzického opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu. Uvedením do provozuschopného stavu se rozumí provedení opravy třeba i s použitím jiných než původních materiálů, dílů, součástí nebo technologií, pokud tím nedojde k technickému zhodnocení.

Údržba majetku je pak soustavná činnost, kterou se zpomaluje fyzické opotřebení a předchází poruchám a odstraňují se drobnější závady.

Jak oprava, tak údržba majetku nemají stanovenou minimální cenu a účtují se přímo do nákladů daného roku na účet 511 (oproti technickému zhodnocení se tedy neodepisují po dobu odpovídající odpisové třídě).

4.1.4. Zatřídění majetku

S ohledem na specifický přístup k technickému řešení každého EPC projektu a velkou rozmanitost následně prováděných základních opatření vedoucích k dosahování

energetických úspor klienta je třeba při zařídování nového majetku postupovat vždy s ohledem na konkrétní parametry areálu klienta velmi individuálně.

Podle hlavního funkčního předmětu celku je nejprve určena Klasifikace produkce CZ-CPA (zavedená Českým statistickým úřadem a nahrazující dřívější Standardní klasifikaci produkce SKP) daného funkčního celku. Pořizovaný majetek rozdělený v položkovém rozpočtu EPC projektu do jednotlivých funkčních celků se následně zařídí v souladu se zákonem o daních z příjmů do patřičných odpisových skupin dle Klasifikace produkce těchto jednotlivých funkčních celků.

4.1.5. Odpisování majetku

Z pohledu vedení účetnictví rozlišuje klient odpisy daňové a účetní.

Daňový odpis je určitá část pořizovací ceny hmotného a nehmotného majetku, kterou si může klient jako daňově uznatelný náklad (nebo výdaj) uplatnit za příslušné zdaňovací období v přiznání k dani z příjmů.

Doba daňového odpisování jednotlivých funkčních celků je závislá na 2 parametrech:

- **odpisová skupina**

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

- **zvolená metoda odpisování**

- rovnoměrná – lineární odpisování po celou dobu životnosti majetku, upravuje §31 zákona o daních z příjmů,
- zrychlená – zohledňuje situaci, kdy je v prvních letech životnosti majetek využíván a tedy i opotřebován intenzivněji, upravuje §32 zákona o daních z příjmů.

Účetní odpisy majetku vyjadřují, jakým způsobem je majetek v průběhu času opotřeben. Jedná se o předpokládané opotřebenění majetku, které je stanovené na základě kvalifikovaného odhadu klienta tak, aby jejich zachycení v účetnictví zaručovalo, že toto účetnictví bude podávat věrný a poctivý obraz skutečnosti. Toto opotřebenění majetku může být jak fyzické (mechanické opotřebenění), tak morální (zastarání vlivem vývoje nových technologií). Způsob, jakým se účetní odpisy stanovují, je plně v kompetenci klienta (na rozdíl od způsobu výpočtu daňových odpisů stanovených zákonem o daních z příjmů), kterému se tak nabízí možnost ovlivnit vývoj části svých nákladů, a tedy i hospodářského výsledku, ve stanoveném časovém horizontu.

S ohledem na reálnou délku doby životnosti energetických zařízení pořizovaných v rámci základních opatření EPC projektů je pravděpodobné, že budou účetní odpisy delší než daňové.

Náležitosti účetních odpisů jsou upraveny v zákoně o účetnictví.

4.1.6. Příklad zatřídění nákladů při vystavení faktury

Pro tento zjednodušený vzorový příklad byl vybrán vzorek možných základních opatření a jejich následné zatřídění do majetku klienta.

Nákladová položka	Druh nákladu / typ majetku	CZ-CPA, CZ-CC	Odpisová skupina	Doba odpisování
Parní kotel	SMV 1	25.30.11	3	10
Příslušenství kotle - např. plynový hořák, nerezový komín, ohřívač napájecí vody, přívod vody				
Ostatní náklady související s kotlem - např. revize, inženýrská činnost, doprava, ubytování				
Stavební práce související s instalací kotle - demontáž a montáž stavebních prvků budovy	TZ budovy	1	5	30
Zařízení pro úpravu vody	SMV 2	28.29.12	2	5
Tepelný výměník	SMV 3	28.25.11	3	10
Venkovní rozvody teplé vody	Stavební dílo	222215	4	20
Potrubí vedené ve stávajících budovách	TZ budovy	1	5	30
Podpůrné konstrukce sloužící vícero vedením	Stavební dílo	214114	5	30

4.2. Popis možností zaúčtování finančních náležitostí u projektů EPC u zákazníka

4.2.1. Účtování o dlouhodobém majetku

Pro použití metody EPC lze za současně platné legislativy využít Fond reprodukce majetku.

Fond reprodukce majetku

Fond reprodukce majetku je upraven § 58 zákona č. 218/2000 Sb. a tvoří se:

- a) z odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku,
- b) z přidělu ze zlepšeného hospodářského výsledku,
- c) výnosy z prodeje dlouhodobého movitého hmotného a nehmotného majetku,
- d) z darů a z výnosů povolených veřejných sbírek určených na pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku,
- e) výnosy z prodeje majetku, který příspěvková organizace nabyla ve prospěch státu darem nebo děděním.

Prostředků fondů reprodukce majetku se používá:

- a) na financování pořízení a technického zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku,
- b) jako doplňkové zdroje financování oprav a udržování hmotného a nehmotného dlouhodobého i krátkodobého majetku a na pořízení hmotného a nehmotného krátkodobého majetku.

Závazné syntetické účty majetku

Závazné účtové skupiny 01 – Dlouhodobý nehmotný majetek

013 – Software

014 – Ocenitelná práva

018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek

019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

Závazné účtové skupiny 02 – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

021 – Stavby

022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí

028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek

029 – Ostatní dlouhodobý hmotný majetek

4.2.2. Pořízení majetku

Při vystavení účetního doklad (faktury) je nezbytné, aby dodavatel projektu EPC předal z hlediska účetnictví v příloze faktury podrobný popis majetku, na základě kterého účetní jednotka bude schopna majetek zařadit do jednotlivých odpisových skupin (§ 30 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů - odpisové skupiny).

Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku nákupem z vlastních zdrojů (bez dotačního titulu)

Zaúčtování podmíněného závazku (předpoklad krátkodobosti) ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku na základě uzavřené smlouvy

**PODPORA IMPLEMENTACE SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU 2012/27/EU O ENERGETICKÉ
ÚČINNOSTI DO NÁRODNÍCH PODMÍNEK VE VZTAHU K APLIKACI ENERGETICKÝCH SLUŽEB**

Má dáti		Dal	
999	Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům	971	Krátkodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku

Faktura za nově pořízený majetek

Má dáti		Dal	
041,	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	321	Dodavatelé
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek		

Odúčtování podmíněného závazku ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku na základě předpisu
závazku

Má dáti		Dal	
971	Krátkodobé podmíněné závazky ze smluv o pořízení dlouhodobého majetku	999	Vyrovnávací účet k podrozvahovým úctům

Úhrada dodavatelské faktury

Má dáti		Dal	
321	Dodavatelé	241	Běžný účet

Převod zdrojů k profinancování dlouhodobého majetku

Má dáti		Dal	
416	Fond reprodukce majetku	401	Jmění účetní jednotky

Zařazení majetku do majetku organizace

Má dáti		Dal	
01x,	Dlouhodobý nehmotný majetek	041,	Nedokončený dl. nehmotný majetek
	Dlouhodobý hmotný majetek		Nedokončený dl. hmotný majetek
02x	odpisovaný	042	

Zaúčtování odpisů do nákladů podle odpisového plánu

Má dáti		Dal	
551	Odpisy dlouhodobého majetku	07x,	Oprávký k dlouhodobému nehmotnému majetku
		08x	Oprávký k dlouhodobému hmotnému majetku

Tvorba zdrojů (fond reprodukce majetku) ve výši zúčtovaných odpisů

Má dáti		Dal	
401	Jmění účetní jednotky	416	Fond reprodukce majetku

Převod finančních prostředků v případě vedení samostatného bankovního účtu ve výši zúčtovaných odpisů

Má dáti		Dal	
241	Běžný účet	262	Peníze na cestě

Má dáti		Dal	
262	Peníze na cestě	241	Běžný účet

4.2.3. Technické zhodnocení majetku

Technické zhodnocení překročí v daném účetním období stanovenou hranici

Faktura za technické zhodnocení překročí v daném účetním období stanovenou hranici

PODPORA IMPLEMENTACE SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU 2012/27/EU O ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI DO NÁRODNÍCH PODMÍNEK VE VZTAHU K APLIKACI ENERGETICKÝCH SLUŽEB

Má dáti		Dal	
044,	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. nehmotného majetku	321	Dodavatel
045	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. hmotného majetku		

Zaúčtování technického zhodnocení majetku jako součásti investice

Má dáti		Dal	
01x,	Dlouhodobý nehmotný majetek	044,	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. nehmotného majetku
02x	Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný	045	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. hmotného majetku

Čerpání zdrojů

Má dáti		Dal	
416	Fond reprodukce majetku	401	Jmění účetní jednotky

Technické zhodnocení nepřekročí v daném ani následujícím účetním období stanovenou hranici

Faktura za technické zhodnocení

Má dáti		Dal	
044	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. nehmotného majetku	321	Dodavatelé
045	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. hmotného majetku		

Rozpuštění technického zhodnocení do nákladů

PODPORA IMPLEMENTACE SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU 2012/27/EU O ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI DO NÁRODNÍCH PODMÍNEK VE VZTAHU K APLIKACI ENERGETICKÝCH SLUŽEB

Má dáti		Dal	
549	Ostatní náklady z činnosti	044,	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. nehmotného majetku
(518)	Ostatní služby	045	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. hmotného majetku

Technické zhodnocení překročí v následujícím účetním období stanovenou hranici

Faktura za technické zhodnocení majetku v následujícím roce (technické zhodnocení není v účetním období dokončeno)

Má dáti		Dal	
044,	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. nehmotného majetku	321	Dodavatelé
045	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. hmotného majetku		

Přeúčtování účtu 045 k 31.12. předpoklad dokončení v následujícím roce

Má dáti		Dal	
044,	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. nehmotného majetku	041,	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
045	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. hmotného majetku	042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

Přeúčtování 045 k 1.1. následujícího roku

Má dáti		Dal	
041,	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	044,	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. nehmotného majetku
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	045	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. hmotného majetku

Zaúčtování technického zhodnocení jako součást investice

Má dáti		Dal	
01x,	Dlouhodobý nehmotný majetek	044,	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. nehmotného majetku
02x	Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný	045	Uspořádací účet tech. zhodnocení dl. hmotného majetku
Čerpání zdrojů			
Má dáti		Dal	
416	Fond reprodukce majetku	401	Jmění účetní jednotky

4.2.4. Zásoby

Závazné syntetické účty zásob

Závazné účtové skupiny 11 – Materiál

111 – Pořízení materiálu

112 – Materiál na skladě

V případě, že předmět pořízení nesplňuje účetní náležitosti zařazení do dlouhodobého majetku, je účetní jednotkou zařazen předmět pořízení do zásob.

Způsob A

Pořízení materiálu

Má dáti		Dal	
111	Pořízení materiálu	321	Dodavatelé

Přejímka materiálu

Má dáti		Dal	
112	Materiál na skladě	111	Pořízení materiálu

Úhrada dodavatelské faktury

Má dáti		Dal	
321	Dodavatelé	111	Běžný účet

Spotřeba materiálu

Má dáti		Dal	
501	Spotřeba materiálu	112	Materiál na skladě

Způsob B

Pořízení materiálu

Má dáti		Dal	
501	Spotřeba materiálu	321	Dodavatelé

Úhrada dodavatelské faktury

Má dáti		Dal	
321	Dodavatelé	111	Běžný účet

4.2.5. Opravy a udržování

Na financování oprav a udržování majetku se z hlediska účetnictví používá Fond reprodukce majetku, který je tzv. doplňkovým zdrojem. Ve většině případů se opravy a údržba financuje z provozních prostředků.

Doplňkový zdroj

Čerpání Fondu reprodukce majetku na opravy a udržování majetku

Má dáti		Dal	
416	Fond reprodukce majetku	648	Čerpání fondů

Opravy a udržování financováno z provozních prostředků

Faktura za opravu a údržbu dlouhodobého majetku

Má dáti		Dal	
511	Ostatní služby	321	Dodavatelé

Úhrada dodavatelské faktury

Má dáti		Dal	
321	Dodavatelé	241	Bankovní účet

4.2.6. Náklady na energetický management

Faktura za energetický management

Má dáti		Dal	
518	Ostatní služby	321	Dodavatelé

Úhrada dodavatelské faktury

Má dáti		Dal	
321	Dodavatelé	241	Bankovní účet

5. NÁVRH ŘEŠENÍ PRO VYUŽÍVÁNÍ METODY EPC V OBJEKTECH VYUŽÍVANÝCH ORGANIZAČNÍMI SLOŽKAMI STÁTU

5.1. Legislativní náležitosti u organizačních složek státu ve vztahu k projektům EPC (zákon 218/2000 o rozpočtových pravidlech)

5.1.1. Legislativní náležitosti zákona o rozpočtových pravidlech

EED stanoví ve svém čl. 5 členským státům povinnost renovovat 3% podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov ročně ve vlastnictví a užívání ústředních vládních institucí, případně si mohou zvolit alternativní přístup řešení pomocí kterého bude dosaženo stejného cíle. Pro dosažení příslušných cílů je vhodné využít projekty v podobě poskytování energetických služeb se zaručenou úsporou.

Dle čl. 18 odst. 2 písm. (b) EED jsou členské státy povinny podporovat řádné fungování trhu energetických služeb tím, že v případě potřeby **přijímají opatření k odstranění regulatorních a neregulatorních překážek**, které brání využívání uzavírání smluv o energetických službách a jiných modelů služeb v oblasti energetické účinnosti v zájmu určení nebo provádění opatření k úspoře energie.

Dle ustanovení čl. 19 EED je povinností každého členského státu **odstranit regulatorní a neregulatorní překážky energetické účinnosti** týkající se právních a správních předpisů a správních postupů v oblasti nákupu, sestavování ročních rozpočtů a účtování **s cílem zajistit, aby jednotlivé veřejné subjekty nebyly odrazovány od uzavírání smluv o energetických službách a jiných mechanismů financování třetí stranou zřízených na dlouhodobém smluvním základě.**

Tato opatření zaměřená na odstranění překážek mohou zahrnovat poskytování pobídek, **zrušení nebo změnu právních nebo správních předpisů, přijímání pokynů a výkladových sdělení nebo zjednodušení správních postupů.**

Česká republika je subjektem s právní subjektivitou. Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, v platném znění, stanoví podmínky hospodaření s majetkem České republiky, který je realizován mj. prostřednictvím organizačních složek státu (dříve rozpočtové organizace, dále jen „OSS“). Z uvedeného je zřejmé, že povinnost obsažená v čl. 5 EED se nepochybně týká všech OSS na území ČR. S ohledem na rozsáhlost stanoveného cíle je vhodné na podporu plnění daných povinností využít úspory energie generované projekty realizované v podobě poskytování energetických služeb se zaručenou úsporou, v souladu s čl. 18 a 19 EED.

5.1.2. Hlavní problémy pro využití energetických služeb u OSS

Omezení vyplývající ze zákona č. 218/2000Sb., zákon rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

V důsledku realizace projektů energetických služeb dochází ke zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Dle stávajícího znění § 12 zákona o rozpočtových pravidlech se pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku realizuje v rámci programů.

Současný způsob zajištění financování programů plynoucích z uzavřené smlouvy o poskytování energetické služby se zaručenou úsporou pouze z účelově vázaných „investičních“ prostředků státního rozpočtu (tak jak ho předpokládá stávající znění zákona o rozpočtových pravidlech) není pro organizační složky státu z praktického hlediska maximálně komfortní.

Cílem navrhovaných úprav zákona o rozpočtových pravidlech by tedy mělo být umožnění financování těchto programů také z „provozních“ prostředků organizační složky státu uspořené v důsledku realizace projektů energetických služeb.

Problémem je, že na základě platných legislativních podmínek není možné postupně hradit „investice“ do energeticky úsporných opatření z úspor provozních prostředků OSS za energie a také to, že organizační složky státu nemohou být příjemci dodavatelského úvěru, za který je projekt EPC považován.

5.2. Specifikace možností renovace vybraných státních budov v souvislosti s čl. 5 EED a s usnesením vlády č. 609 z 21.7.2014

Usnesení vlády České republiky ze dne 21. července 2014 č. 609 se týká způsobu organizace, financování a vyhodnocování realizace energeticky úsporných opatření v budovách využívaných institucemi v působnosti článku 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti. Usnesení ukládá ministru průmyslu a obchodu ustavit pracovní skupinu pro implementaci článku 5 směrnice při Radě vlády pro energetickou a surovinovou strategii ČR, monitorovat spotřebu energie v budovách v působnosti článku 5 Směrnice a zpracovat plán rekonstrukce objektů, v působnosti článku 5 Směrnice, pro rok 2015 s výhledem do roku 2020. Usnesení také ukládá ministru životního prostředí v souladu s plánem rekonstrukcí objektů obsažený v části III bod 9 materiálu, v působnosti článku 5 Směrnice, vyhlášovat výzvy na poskytnutí dotace z Operačního programu životní prostředí 2014 - 2020.

Podle článku 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, odstavce 1-5, má každý členský stát povinnost renovovat v letech 2014 až 2020 ročně 3 % celkové podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov ve vlastnictví a v užívání jeho ústředních vládních institucí s cílem splnit alespoň minimální požadavky na energetickou náročnost (v ČR stanovené zákonem č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií).

Členské státy mohou k těmto povinnostem dle článku 5, odstavce 7 směrnice stanovit „alternativní přístup“, než jaký je výše uveden, a přijmout jiná nákladově efektivní opatření, včetně rozsáhlých renovací, kterými bude dosaženo stejného objemu úspor do roku 2020

jako výše uvedeným postupem. Česká republika se k použití alternativního přístupu přihlásila dopisem MPO z prosince roku 2013.

V souladu s požadavky článku 5 bylo úkolem MPO vytvořit seznam objektů, které ústřední vládní instituce vlastní a využívají a stanovit objem úspor energie, který by byl dosažen roční renovací 3 % podlahové plochy budov dotčené směrnicí. Tento objem úspor energie může být realizován nejen renovací objektů dle odstavce 1-5, ale také alternativními opatřeními s využitím mj. energetických služeb uplatňovaných podle smlouvy o energetických službách v souladu s čl. 18 směrnice. Tento přístup vychází mj. ze skutečnosti, že ústřední vládní instituce jsou v ČR často tvořeny budovami s historickými fasádami, kde nebude možné realizovat komplexní opatření. Ve vhodných případech by bylo možné část opatření řešit aplikací metody EPC, ovšem za současně platné legislativy nebude možné využít zajištění finančních prostředků v rámci projektu EPC formou „dodavatelského úvěru“.

Ústřední vládní instituce jsou definovány přílohou IV směrnice o zadávání veřejných zakázek (2004/18/ES), která obsahuje seznam ústředních vládních orgánů ve všech členských státech. V ČR se jedná o 33 institucí a 919 objektů s energeticky vztažnou podlahovou plochou nad 250 m². Celková podlahová plocha takových objektů je 2 735 tis. m². Objektů s energeticky vztažnou podlahovou plochou nad 500 m² bylo určeno 828 s celkovou podlahovou plochou 2 701 tis. m².

Cíl v úsporách energie zahrnuje také možnost – dle čl. 5 odst. 2, písm. a) směrnice – neuplatňovat požadavky na minimální energetickou náročnost u budov úředně chráněných jako součást vymezeného prostředí nebo vzhledem k jejich zvláštní architektonické nebo historické hodnotě, pokud by splnění požadavků na minimální energetickou náročnost nepřijatelně změnilo jejich charakter nebo vzhled. Objekty, které nejsou nemovitými kulturními památkami či národními kulturními památkami, ale nacházejí se v památkově chráněném území, jsou do podlahové plochy započítány vždy. Z uvedených 919 objektů je 16% památkově chráněných a jejich celková podlahová plocha je 444 tis. m².

Budovy byly dále analyzovány z pohledu plnění požadavků na minimální energetickou náročnost. V souladu s doporučeními a pokyny EK byla plocha takových objektů stanovena na základě údajů o zpracovaných průkazech energetické náročnosti, u budov, které průkaz nemají, ze zjištěných spotřeb energie. Pro zatřídění budov do tříd energetické náročnosti byly využity požadavky již neplatné vyhlášky č. 148/2007 Sb., která udává referenční hodnoty požadovaných spotřeb pro různé typy objektů. Vyhláška č. 78/2013 Sb. pracuje s referenční budovou, která je stanovena pro každou budovu individuálně, tudíž obecné údaje nelze použít.

Celková plocha budov s energeticky vztažnou podlahovou plochou nad 500 m², které nespĺňují požadavky na energetickou náročnost, je 1200 tisíc m². U budov s energeticky vztažnou podlahovou plochou nad 250 m² je pak plocha budov, které nespĺňují požadavky 1224 tisíc m². U těchto budov by standardní metodou musela být renovována 3% plochy ročně pro splnění požadavků směrnice. Tyto plochy jsou dále brány jako výchozí pro výpočty objemu úspor.

Provedenými výpočty byl stanoven rozdíl ve spotřebě sledovaných objektů mezi lety 2014 a 2020 ve výši 181 000 GJ (resp. 196 000 GJ pokud zahrneme do výpočtu i památkově chráněné budovy). Celková úspora energie za období od 2014-2020 pak byla vypočtena ve výši 743 400 GJ (resp. 841 680 GJ pokud zahrneme i památkově chráněné objekty).

Tento objem úspor musí být dle směrnice k roku 2020 dosažen. Výše investic na zvažované projekty v letech 2016 - 2020 je ve výši cca 5,1 mld. Kč. Tyto zvažované investice nyní nemají zajištěné financování. Projekty budou postupně v ročních cyklech zahrnovány do investičních plánů a současně od roku 2015 budou vyhledovány výzvy z dotačních titulů určených k financování veřejných budov.

V návrzích na způsob zajištění realizace investic zatím nejsou energetické služby zahrnuty, ačkoliv je alternativní postup při uplatnění směrnice umožněn. Důvodem jsou zejména regulatorní překážky v sektoru organizačních složek státu.

5.3. Návrh možností řešení projektů EPC u organizačních složek státu

Pro OSS, je stávající způsob realizace projektů EPC formou „dodavatelského úvěru“ nepřijatelný, protože organizační složky státu nemohou dle stávajícího znění zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, dodavatelský úvěr přijímat.

Doporučení

- a) **Projekty EPC lze realizovat i za stávajících finančních pravidel**, lze je financovat jako pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku v rámci finančních programů, s tím, že **hlavním přínosem** těchto projektů nebude jejich financování z externích mimorozpočtových zdrojů, ale **komplexní návrh energetického zhodnocení, dlouhodobé sledování a vyhodnocování úspor a garance za dosažení úspory**.
- b) V současnosti existuje snaha připravit **návrh úprav zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech** a umožnit financování těchto programů také z „provozních“ prostředků organizační složky státu uspořené v návaznosti na realizaci projektu EPC. Novela by měla být koncipována tak, aby organizační složka státu mohla tyto programy financovat (kromě „investičních“ prostředků vázaných přímo na tento účel) také z nevyčerpaných prostředků státního rozpočtu, které byly původně účelově vázány na úhradu provozních výdajů organizační složky či jiných neprofilujících výdajů organizační složky.

Novela by měla obsahovat odkaz na definici energetické služby se zárukou, na jejímž základě je vázáno poskytnutí jakéhokoliv plnění ze strany organizační složky státu při realizaci projektů EPC. Tato definice energetické služby se zárukou a definice smlouvy o poskytování energetické služby se zárukou je obsažena v novele zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií.

Lze doporučit, aby MPO zvolilo následující postup při využití energetických služeb u objektů ústředních vládních institucí:

Projednat

- a) Plán realizace úspor paliv a energie v objektech ve vlastnictví či užívání organizačních složek státu a organizací v jejich věcné působnosti a cíle v dosažení energetických úspor dle článku 5, vyplývající z alternativ realizace modernizačních projektů s důrazem na postupy minimalizující nároky na prostředky ze státního rozpočtu.
- b) Alternativy v realizaci potenciálu úspor (modernizačních projektů) a dosažení cíle k roku 2020
- c) Postupy při výběru objektů pro jednotlivé alternativy/možnosti:
 - Využití dotačních titulů (OPŽP)
 - Podpora aplikace EPC a její kombinace s dotacemi
 - Dofinancování řešit investováním z kapitoly rozpočtu příslušného správce OSS
- d) Překážky při využití alternativního postupu (dotace, energetické služby typu EPC) včetně regulačních překážek

Navrhnout

- e) Postup při realizaci investic v daných objektech, přičemž úloha APES je zejména:
 - Vytvořit doporučený postup při přípravě investic typu EPC u konkrétních správců kapitol (zajištění výběru objektů, zajištění výběru objektů pro aplikaci EPC),
 - Vytvořit návrh postupu při realizaci projektů EPC, závazného pro jednotlivé správce kapitol.
- f) Financování projektů EPC v souladu s požadavky MF a vyhlášky MF č. 560/2006 Sb., v platném znění:
 - Zaúčtování veškerých náležitostí projektů na poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem metodou EPC
 - Využívání metody EPC v objektech využívaných organizačními složkami státu, kde zatím podle zákona 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech nelze využít financování ze strany dodavatele, ale lze využít jiné výhody metody EPC – je to zejména:
 - dlouhodobé garance za dosažené úspory a jejich vykazování
 - zjednodušení postupu přípravy investic – není potřeba zadávat nejprve audit, pak výběr dodavatele pro zpracování projektové dokumentace a pak výběrová řízení na dodavatele – vše se zjednodušuje jedním zadávacím řízením
 - Vedení statistiky projektů řešených metodou EPC ve vztahu k vykazování objemu zadlužení vyplývajícího z pravidel evropské směrnice ESA 95

Podklady k využití

Jde zejména o materiály MPO, financované z prostředků programu EFEKT:

- Vzorová smlouva o poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem,
- Metodika přípravy a realizace energeticky úsporných projektů řešených metodou EPC u organizací ve státním sektoru,
- Návrh implementace Směrnice Evropského Parlamentu 2012/27/EU o energetické účinnosti do národních podmínek ve vztahu k aplikaci energetických služeb
- Metodika přípravy výběrového řízení veřejné zakázky pro projekty EPC,

- Etický kodex pro EPC,
- další podklady.

6. NÁVRH PRAKTICKÝCH FÁZÍ PŘÍPRAVY SYSTÉMU CERTIFIKACE V PODOBĚ ORGANIZAČNÍCH A LEGISLATIVNÍCH SOUVISLOSTÍ ZAVEDENÍ SYSTÉMU CERTIFIKACE A NÁVRH POSTUPU PŘI JEHO ZAVEDENÍ. NÁVRH SYSTÉMU VEDENÍ DATABÁZE FIREM ENERGETICKÝCH SLUŽEB

6.1. Legislativní náležitosti aplikace systému certifikace firem energetických služeb

6.1.1. Aktuální vývoj a stav

Dle EED je doporučeno, aby členské státy zavedly systémy kvalifikace, akreditace a certifikace v oblasti poskytování energetických služeb, energetického managementu a v oblasti instalace prvků budov souvisejících s energií.

Cílem zavedení certifikačního systému pro firmy energetických služeb je vedle podpory a rozvoje kvalifikovaných firem energetických služeb a standardizace úrovně poskytování energetických služeb také propojení systému certifikace se zákonnou regulací zadávání veřejných zakázek za účelem podpory výzev veřejného sektoru v oblasti zvyšování energetické účinnosti. Schválení „nových“ evropských zadávacích směrnic a jejich následná implementace do českého právního řádu představuje ideální příležitost pro propojení systému prokazování kvalifikace dle ZVZ se systémem certifikace. Tato oblast je blíže analyzována v kapitole 5 publikace „Uplatnění metody EPC ve světle nově přijatých evropských směrnic o veřejných zakázkách“.

V září 2014 byl do poslanecké sněmovny předložen vládní návrh zákona (dále jen „návrh“), kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o hospodaření energií“). Tento návrh předpokládá, že podle § 10 f zákona o hospodaření energií Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) povede seznam poskytovatelů energetických služeb a stanoví základní podmínky pro zápis a výmaz z tohoto seznamu. Pokud bude návrh schválen a zákon o hospodaření energií bude v tomto znění účinný, bude se jednat o první dílčí krok vedoucí k postupnému vytvoření systému certifikace poskytovatelů energetických služeb a jeho institucionalizaci, za předpokladu, že dojde k dalším legislativním změnám, v rámci kterých bude systém certifikace poskytovatelů energetických služeb institucionálně ukotven.

6.1.2. Činnosti a subjekty certifikace

V souvislosti s certifikací lze identifikovat tyto požadované činnosti:

- **Certifikace (certifikační orgán)** – vystavování/odebírání certifikace za předem stanovených podmínek;
- **Správa systému certifikace (správce systému certifikace)** – zajišťování a organizace školení a kurzů pro nové zájemce o získání certifikace a připravovat formální i organizační záležitosti ve věci samotné certifikace firem energetických služeb.

Je vhodné, aby se garantem systému certifikace firem energetických služeb a tedy certifikačním orgánem stalo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (dále také „**MPO**“), které je také zodpovědné za oblast snižování energetické náročnosti v rámci České republiky a mělo by podle návrhu novely zákona o hospodaření energií rovněž vést seznam poskytovatelů energetických služeb.

V souvislosti se správou systému certifikace jsou možná tato řešení:

1) Správou systému certifikace bude provádět samo MPO

Toto řešení představuje zvýšenou administrativní a finanční náročnost na straně MPO v souvislosti se zajištěním splnění požadavku na zajištění kvalifikované správy certifikace, povinnost zajistit odborný a specializovaný tým pro oblast certifikace energetických služeb.

2) Správou systému certifikace bude pověřen jiný subjekt veřejné správy, např. Státní energetická inspekce.

Toto řešení představuje zvýšenou administrativní a finanční náročnost na straně pověřeného subjektu veřejné správy v souvislosti se zajištěním splnění požadavku na zajištění kvalifikované správy certifikace, např. povinnost Státní energetické inspekce zajistit odborný a specializovaný tým pro oblast certifikace energetických služeb.

3) Správou systému certifikace bude pověřen třetí subjekt (nikoliv subjekt veřejné správy), který bude mít dostatečné renomé, specializaci a kvalifikaci pro zajištění správy systému certifikace. Při jeho výběru bude postupováno v souladu se zákonem o veřejných zakázkách.

6.1.3. Institucionální zakotvení certifikačního systému

Základní právní rámec pro certifikaci a správu systému certifikace by měl být upraven v zákoně o hospodaření energií. Lze očekávat, že se potřeby a požadavky na jednotlivé podmínky certifikace a správu systému certifikace budou doplňovat nebo měnit. Obdobně může dojít ke změně potřeby při organizačním nastavení správy systému certifikace (viz varianty ad 1) až ad 3) výše. Tyto dílčí podmínky by měly být upraveny v příslušném prováděcím předpisu, zvláště vydaném pro oblast certifikace a správy systému certifikace ze strany MPO na základě zmocnění k tomu stanoveným v zákoně o hospodaření energií. Takto nastavený systém stanoví předvídatelný institucionální rámec a zároveň umožní dostatečně pružně reagovat na případné požadavky na změnu reagovat úpravou prováděcího předpisu ze strany MPO.

6.2. Organizační náležitosti aplikace systému certifikace firem energetických služeb

Vyřešení organizačních záležitostí spojených s certifikací je spojeno s těmito kroky:

- 1) **Ustanovení pracovní skupiny** – pracovní skupina jmenovaná MPO primárně sestávající ze zástupců MPO a dalších dotčených subjektů podle výběru varianty správy systému certifikace dle odst. 5.1 výše. Členové pracovní skupiny musí nutně obsáhnout oblast legislativní (právní podpora), administrativní (praktické zkušenosti s problematikou výběru poskytovatele energetických služeb), technickou (praktické zkušenosti ze zavádění energetických služeb se zárukou). Současně se jmenováním pracovní skupiny je třeba sestavit harmonogram, který bude zahrnovat i klíčové milníky plnění zavádění systému. Kromě pracovní skupiny je nezbytné nastavit proces schvalování návrhů a dokumentů pracovní skupiny a určit konečného schvalovatele z řad MPO. Základními úkoly plněnými v následujícím sledu jsou:
 - a) **Sestavení pravidel certifikace firem energetických služeb** – Nastavená pravidla musí být zcela závazná, v souladu s platnou či připravovanou legislativou (systém certifikace může být například i zakotven v připravované legislativě). Kromě pravidel samotné certifikace musí pracovní skupina nastavit i rozložení pravomocí a povinností mezi garanta a správce systému certifikace.
 - b) **Návrh klíčových dokumentů pro proces certifikace** – Návrh dokumentů je nezbytný pro následující proces zavádění systému certifikace, zejména pro vytvoření elektronického systému pro administraci certifikace a vytvoření databáze certifikovaných firem energetických služeb. Při krocích a) a b) by měla pracovní skupina brát v potaz zajištění kompatibility systému certifikovaných poskytovatelů energetických služeb s jinými systémy.
 - c) **Výběr dodavatele informačního systému** pro administraci certifikace/vytvoření systému certifikace a databáze certifikovaných firem – MPO rozhodne o způsobu, jakým bude vytvořena IT podpora celého systému (dodavatelsky či z vlastních zdrojů).
 - d) **Zkušební provoz systému/testování**
 - e) **Konečná revize a závěrečné hodnocení „teoretické fáze“ zavádění systému certifikace**
 - f) **Vytvoření metodiky** – závazná metodika pro garanta a správce systému, zároveň klíčový dokument pro školitele (viz níže). Metodika, která by měla být bezpodmínečně komplexní, musí vycházet z předešlých kroků a), b), c).
 - g) **Vytvoření konceptu účelových kurzů** – pracovní skupina na základě vytvořených dokumentů vytvoří koncept účelových školení pro firmy, které se poskytováním energetických služeb se zárukou zabývají nebo se jimi chtějí vážně zabývat („nové firmy“).
 - h) **Vymezení podmínek, které musí školitelé splnit** – vymezení podmínek, za nichž se konkrétní osoba může stát školitelem účelově vytvořených kurzů. Jmenování školitelů by mělo být v gesci administrátora systému se souhlasným vyjádřením garanta systému.
 - i) **Určení základní skupiny školitelů**

Těmito kroky je uzavřena „teoretická fáze“ zavádění systému certifikace firem poskytovatelů energetických služeb. Lze přejít k praktické fázi a udělení prvních certifikátů.

- 2) **Uveřejnění výzvy k podání prvních žádostí o certifikaci** – výzva by měla zahrnovat základní podmínky, klíčové termíny (termíny účelových školení, termín předložení žádostí), odkaz na metodiku systému certifikace energetických služeb. Tyto úkony budou na straně administrátora systému certifikace na základě rozhodnutí garanta systému.
- 3) **První účelová školení** – příprava podkladů pro školení a sestavení lektorského týmu
- 4) **Garant projektu jmenuje komisi pro posouzení žádostí** – nezávislá komise odborníků se znalostí v oblasti aplikace EPC
- 5) **Příjem žádostí** – určení obsahu žádostí a způsobu jejich podání
- 6) **Vyhodnocení žádostí** – určení pravidel pro vyhodnocení žádostí
- 7) **Vystavení prvních certifikátů** – grafický návrh certifikátu atd.

6.3. Návrh systému vedení databáze poskytovatelů energetických služeb

Jak definuje návrh zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, je poskytovatelem energetických služeb fyzická nebo právnická osoba, která dodává energetické služby nebo provádí jiná opatření ke zvýšení účinnosti užití energie zařízení konečného uživatele, či v rámci jeho budovy. Návrh novely zákona dále definuje **smlouvu o energetických službách** jako smluvní ujednání mezi příjemcem a poskytovatelem energetických služeb o opatření ke zvýšení účinnosti užití energie, ověřované a kontrolované během celého trvání smlouvy, kdy jsou náklady na toto opatření placeny ve vztahu ke smluvně stanovené míře zvýšení účinnosti užití energie nebo k jinému dohodnutému kritériu energetické náročnosti, například finančním úsporám. Energetickou službu se zaručeným výsledkem novela zákona definuje jako energetickou službu poskytovanou na základě smlouvy o energetických službách za účelem dosažení předem stanovené úspory energie a s tím související úspory nákladů za stanovená období, při které nese poskytovatel energetických služeb smluvně dohodnutou míru finančního rizika či sankcí pro případ nedosažení úspor.

Z požadavků v definicích bude vycházet návrh na kvalifikační předpoklady uchazečů o certifikaci. Tyto předpoklady mohou (kromě kvalifikačních předpokladů vycházejících ze zákona o veřejných zakázkách) zahrnovat například:

- Prokázání zkušenosti a referencí příslušného poskytovatele energetických služeb se zaručeným výsledkem v realizaci projektů energetických služeb se zaručeným výsledkem (tj. projektů EPC)
- požadavky na zavedený systém řízení kvality, prokázání znalostí protokolu IPMVP – Mezinárodního protokolu měření a verifikace úspor energie, znalost systémů energetického managementu dle ČSN ISO 50001
- Požadavky na rozsah předmětu podnikání, vycházející z rozsahu živnostenských oprávnění potřebných pro realizaci projektů EPC

- Prokázání specifických oprávnění a znalostí členů týmu, předložení dokladů o absolvovaných školeních.

Definice požadovaných dokumentů je nezbytná pro následující proces zavádění systému certifikace – vytvoření žádostí o certifikaci.

Návazně na podání žádosti proběhne proces schvalování žádosti – navrženo může být více způsobů, kopírujících např. systém certifikovaných dodavatelů, nebo databázi energetických specialistů, nebo lze systém administrovat ze strany APES například prostřednictvím on-line databáze, do které je umožněn přístup všem sjednaným zúčastněným stranám. Databázi lze vytvořit ve formě on-line webové aplikace, která umožňuje jednoduchým a přehledným způsobem monitorovat všechny předložené žádosti a stav jejich schvalování. Jednotliví uživatelé (např. pracovníci MPO, členové pracovní skupiny, žadatelé apod.) budou mít nastavena práva přístupu, odpovídající jejich pravomocem při schvalování žádostí. Takové aplikace již existují např. pro administraci projektů s podporou zdrojů EU (systém řízení v ČS, a.s., navržený a spravovaný ENVIROS, s.r.o.)

Žadatelům by byl umožněn přístup ke sledování procesu schvalování jejich žádosti. Proces by měl být časově ohraničen. Zvážena musí být nezbytnost kompatibility systému certifikovaných poskytovatelů energetických služeb s jinými systémy, případně jeho propojení s jinými systémy.

Výběr dodavatele informačního systému pro administraci certifikace/vytvoření systému certifikace a databáze certifikovaných firem – by měl být proveden až po projednání ideových návrhů na způsob řešení takové databáze. MPO návazně rozhodne o způsobu, jakým bude vytvořena IT podpora celého systému (dodavatelsky či z vlastních zdrojů).

Aplikace by mohla zahrnovat i databázi projektů EPC, které by byly vyplňovány poskytovateli do jednotného formuláře a podléhaly zpětné kontrole k tomu určeným subjektem.

6.4. Návrh projednání systému certifikace s odbornou veřejností

Pro účely naplnění cíle implementace Směrnice Evropského parlamentu 2012/27/EU o energetické účinnosti do národních podmínek ve vztahu k aplikaci energetických služeb se odbornou veřejností jako cílovou skupinou rozumí takové subjekty, včetně jim podřízených, které s ohledem na povahu předmětu své činnosti jsou povinny řídit se obsahem této směrnice.

Za takové subjekty lze jistě považovat zejména všechna ministerstva, dále pak podniky se státní účastí, orgány oborových a jiných sdružení, přímo řízené příspěvkové organizace a organizační složky státu (OSS).

V seznamu níže jsou uvedeny názvy těchto subjektů včetně hypertextových odkazů na jejich kontaktní údaje.

- Ministerstvo financí ČR
(<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/hospodareni/majetek-statu/2014/majetkove-ucasti-ministerstva-financi-ke-19686>)
- Ministerstvo zemědělství

(<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/o-ministerstvu/podrizene-organizace/#4>)

- Ministerstvo pro místní rozvoj
(<http://www.mmr.cz/cs/Contacts/Primo-a-neprimo-rizene-organizace>)
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (<http://www.mpo.cz/dokument142284.html>)
- Svaz průmyslu (<http://www.spcr.cz/abecedni-seznam-clenu>)
- expertní tým pro environmentální politiku
(<http://www.spcr.cz/organy/enviromentalni-vybor>)
- Svaz měst a obcí – předsednictvo
(<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/organy-svazu/predsednictvo/predsednictvo.aspx>)
- Asociace nemocnic – Rada (<http://www.ancr.cz/organy-an-cr/rada-an-cr>)
- Asociace hotelů a restaurací - Rada (<http://www.ahrcr.cz/rada-asociace/>)
- Potravinářská komora - ředitelé
(<http://www.foodnet.cz/slozka/?jmeno=%D8editel%E9&id=860&foodnet=f931f5ce0d5196efaf10466a10c05512>)
- Asociace krajů (<http://www.asociacekrajy.cz/>)
- Svaz podnikatelů ve stavebnictví – kontakty
(http://www.sps.cz/RDS/_deail_new.asp?id=3809&type=kon)

Projednání systému certifikace s odbornou veřejností by mohlo ze strany MPO probíhat způsobem uvedeným níže, vždy ve spolupráci se **správce** **systému certifikace**, pokud není uvedeno jinak.

1. Vytvoření pracovního týmu, jehož úkolem a náplní práce budou činnosti popsané níže. Členy tohoto pracovního týmu mohou být zástupci MPO, APES a další.
2. Vytvoření rozpočtu na aktivity členů pracovního týmu a organizaci informační kampaně MPO související s implementací směrnice.
3. Vytvoření informačních materiálů pro zástupce odborné veřejnosti.
4. Vytvoření samostatné internetové stránky (např. v rámci webu MPO, příp. APES) shrnující v jednoduché a přehledné formě veškeré informace uvedené v této publikaci. Odkaz na tuto internetovou stránku by byl uveden v informačních materiálech, které budou distribuovány na odborných seminářích (viz body 3 a 9 níže).
5. Vytvoření úvodního informačního dopisu/ e-mailu, jehož obsahem bude mj. upozornění na povinnost plnit požadavky Směrnice Evropského parlamentu 2012/27/EU o energetické účinnosti (dále jen „směrnice“), informace o metodě EPC a vhodnosti jejího využití při plnění cílů daných touto směrnicí a informace o kampani, jejímž cílem je seznámit odbornou veřejnou se systémem certifikace firem energetických služeb a jeho rozeslání na kontaktní osoby a adresy subjektů považovaných za odbornou veřejnost.

6. Zpracování náplně odborných seminářů, jejichž obsahem budou přednášky a prezentace na téma směrnice, metoda EPC, role poskytovatelů energetických služeb a proces jejich certifikace.
7. Vytvoření plánu organizace odborných seminářů dle bodu č. 6, včetně jejich programu a technicko – ekonomické zabezpečení organizace těchto seminářů.
8. Rozeslání pozvánek a zveřejnění termínů konání odborných seminářů. Včetně jejich programu.
9. Organizace seminářů formou přednášek a diskuzí, distribuce informačních materiálů, získání zpětné vazby od účastníků
10. Zhodnocení zpětné vazby od účastníků a zodpovězení případných dotazů (písemnou formou a zveřejněním na internetových stránkách MPO a APES.
11. Rozeslání informačního dopisu/e-mailu na kontaktní osoby a adresy subjektů považovaných za odbornou veřejnost upozorňujícího na existenci internetové stránky viz bod 4. Uvedená internetová stránka by obsahovala aktuální novinky z oblasti implementace směrnice a metody EPC. Správa webové stránky by byla v zodpovědnosti MPO ve spolupráci s APES.

Z projednání systému certifikace s odbornou veřejností by výše uvedený pracovní tým zpracoval závěrečnou zprávu, jejímž obsahem by byl popis vykonaných činností, získaných poznatků při komunikaci s odbornou veřejností a případné návrhy na úpravy směrnice. Zpráva by sloužila pro potřeby MPO, APES a případně dalších relevantních subjektů.

6.5. Návrh systému vzdělávání firem energetických služeb

Vzdělávání firem energetických služeb tvoří podstatnou část systému certifikace. S určitou formou vzdělávání firem energetických služeb již počítal „návrh certifikace“, a to ve formě účelově organizovaných kurzů. Tyto kurzy budou určeny pro členy budoucích týmů pověřených řízením a realizací projektů energetických služeb se zárukou v rámci jednotlivých firem energetických služeb.

Navržený vzdělávací systém sestává z bloku kurzů/seminářů určených pro zájemce o certifikaci z řad stávajících poskytovatelů energetických služeb a zejména „nově vzniklých“ firem, které mají dlouhodobý vážný zájem poskytovat energetické služby se zárukou.

Každý blok kurzů by měl postihnout tyto oblasti:

- základní informace o procesu certifikace,
- základní principy EPC, prezentace vzorových projektů,
- vyhodnocování dosažených úspor (protokol IPMVP),
- případně normy, vyhlášky či jiná legislativní úprava EPC,
- etický kodex pro EPC.

Absolvování kurzů je nezbytnou podmínkou pro vydání certifikace. Jednotný vzdělávací systém, jednotné rámcové postupy při vyhodnocování dosažených úspor a sdílený společný etický kodex přispějí ke zvyšování standardu v oblasti poskytování energetických služeb. Tyto aspekty jsou opět významné obzvláště u nově „vzniklých“ firem energetických služeb.

Vzdělávací systém by měl být buďto čistě v gesci MPO (ve spolupráci s odborníky v oblasti poskytování energetických služeb s praxí) či ve správě externího administrátora systému certifikace ve spolupráci s MPO. První školitele určí pracovní skupina určená MPO pro praktickou přípravu systému certifikace. Pracovní skupina rovněž vypracuje podmínky a požadavky pro příjem nových školitelů. Jejich jmenování by mělo schvalovat MPO. Vzhledem k rozsahu účelových kurzů nelze očekávat, že by všechny výše uvedené oblasti pokryl jeden školitel. Na některých tématech by se mohli podílet odborníci s praxe (tedy neškolitelé) schválení administrátorem/ garantem vzdělávacího systému.

7. PŘÍLOHY

V příloze této publikace je uvedeno aktuální znění zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

218

ZÁKON

ze dne 27. června 2000

o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ROZPOČTOVÁ PRAVIDLA

HLAVA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje

- a) tvorbu, funkce a obsah střednědobého výhledu státního rozpočtu (dále jen "střednědobý výhled"), státního rozpočtu a státního závěrečného účtu,
- b) příjmy a výdaje státního rozpočtu,
- c) státní finanční aktiva a pasiva,
- d) finanční hospodaření organizačních složek státu¹⁾ a příspěvkových organizací zřízených organizačními složkami státu (dále jen "příspěvková organizace"),
- e) finanční kontrolu,
- f) podmínky zřizování státních fondů,
- g) způsob řízení likvidity státní pokladny a likvidity státního dluhu,
- h) hospodaření s prostředky soustředěnými v Národním fondu.

§ 2

Základní ustanovení

(1) Vláda může financovat činnosti, kterými zajišťuje funkce státu, pouze prostřednictvím státního rozpočtu a Národního fondu, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.²⁾

(2) Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním.

(3) Na peněžní prostředky státního rozpočtu není právní nárok, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

(4) V rozpočtech organizačních složek státu, při sledování plnění státního rozpočtu, při sledování

čerpání rezervního fondu organizačních složek státu, v rozpočtech státních fondů a při pohybech na účtech státních finančních aktiv a financujících položek podle § 3 písm. i) se uplatňuje jednotné třídění příjmů a výdajů (dále jen "rozpočtová skladba"), které stanoví Ministerstvo financí (dále jen "ministerstvo") vyhláškou.

§ 3

Pojmy

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) dotací peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel,
- b) návratnou finanční výpomocí prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté bezúročně právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel, které je povinen jejich příjemce vrátit do státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu,
- c) jinými peněžními prostředky státu peněžní prostředky státních finančních aktiv, příspěvkových organizací, státních fondů a fondů organizačních složek státu,
- d) finančním vypořádáním dotace nebo návratné finanční výpomoci, přehled o čerpání a použití prostředků a vrácení nepoužitých prostředků,
- e) neoprávněným použitím peněžních prostředků státního rozpočtu, státních finančních aktiv, příspěvkových organizací, fondů organizačních složek státu, prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu nebo Národního fondu, jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, smlouvou, případně rozhodnutím nebo dohodou o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci,
- f) zadržením peněžních prostředků státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu porušení povinnosti vrácení prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu ve stanoveném termínu,
- g) správci kapitol státního rozpočtu (dále jen "správci kapitol") ústřední orgány státní správy a další organizační složky státu, stanoví-li zvláštní zákon, že tyto organizační složky státu mají samostatnou kapitolu ve státním rozpočtu nebo že mají postavení ústředního orgánu státní správy nebo že mají postavení ústředního orgánu státní správy pro rozpočtové účely,
- h) peněžními prostředky státní pokladny souhrn peněžních prostředků státního rozpočtu, jiných peněžních prostředků státu a peněžních prostředků na účtech finančních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy územních samosprávných celků³⁾ uložených na účtech vedených v bankách a pobočkách zahraničních bank⁴⁾ (dále jen "banka") nebo uložených na účtech vedených v České národní bance,
- i) financujícími položkami peněžní operace spojené s řízením peněžní likvidity státního rozpočtu, zejména výnosy z prodeje státních dluhopisů, úvěry přijaté k překonání pokladního schodku státního rozpočtu, krátkodobé i dlouhodobé přijaté úvěry, umořování jistiny státního

dluhu, a za účelem řízení likvidity nákup cenných papírů nebo termínované vklady.

HLAVA II

STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED, STÁTNÍ ROZPOČET A ROZPOČTOVÉ PROVIZORIUM

§ 4

Střednědobý výhled

(1) Střednědobý výhled obsahuje očekávané příjmy státního rozpočtu a odhadované výdaje státního rozpočtu v jednotlivých letech, na které je rozpočtový výhled sestavován, a to nejméně v tomto rozsahu:

- a) celkové příjmy,
- b) celkové výdaje,
- c) výdaje na vybrané programy reprodukce majetku, u nichž výši účasti státního rozpočtu na jejich financování schválila vláda,
- d) přehled úvěrů, na něž jsou poskytnuty státní záruky.

(2) Součástí střednědobého výhledu je analýza všech splatných závazků státu.

(3) Pokud střednědobý výhled očekává schodek státního rozpočtu, obsahuje i předpokládaný způsob jeho financování.

(4) Střednědobý výhled se sestavuje na období 2 let následujících po roce, na který je předkládán státní rozpočet; jeho součástí jsou ukazatele podle odstavce 1 za rok, na který se předkládá státní rozpočet. U programů reprodukce majetku uvedených v odstavci 1 písm. c) odpovídá období střednědobého výhledu době jejich financování. V případě úvěrů, na které byla poskytnuta státní záruka, odpovídá období střednědobého výhledu stanovené době jejich splácení.

(5) Střednědobý výhled vypracovává ministerstvo v součinnosti se správci kapitol, územními samosprávnými celky a státními fondy a předkládá jej vládě společně s návrhem státního rozpočtu. Termín pro předání podkladů pro vypracování střednědobého výhledu, jejich rozsah a strukturu stanoví ministerstvo vyhláškou.

(6) Vláda projedná návrh střednědobého výhledu současně s návrhem státního rozpočtu. Schválený střednědobý výhled předkládá vláda samostatně na vědomí Poslanecké sněmovně současně s návrhem zákona o státním rozpočtu.

§ 5

Státní rozpočet

(1) Státní rozpočet představuje finanční vztahy, které zabezpečují financování některých funkcí státu v rozpočtovém roce. K tomuto účelu státní rozpočet soustřeďuje rozpočtové příjmy vymezené tímto nebo zvláštním zákonem.

(2) Státní rozpočet obsahuje očekávané příjmy, jakož i odhadované výdaje státního rozpočtu v

rozpočtovém roce a financující položky.

(3) Státní rozpočet jako souhrn finančních dokumentů zahrnuje zákon o státním rozpočtu, rozpis ukazatelů státního rozpočtu, podrobné rozpočty organizačních složek státu a změny těchto dokumentů.

(4) Příjmy a výdaje státního rozpočtu se člení na kapitoly státního rozpočtu (dále jen "kapitola").

(5) Státní rozpočet vychází ze střednědobého výhledu.

(6) Státní rozpočet obsahuje i dotační vztahy k rozpočtům územních samosprávných celků a státních fondů.

(7) Závazné ukazatele státního rozpočtu stanoví zákon o státním rozpočtu na příslušný rok.

§ 6

Příjmy státního rozpočtu

(1) Příjmy státního rozpočtu tvoří, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak,

- a) výnosy daní včetně příslušenství,⁵⁾
- b) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti včetně penále,
- c) výnosy cel včetně sankcí a úhrad exekučních nákladů v celním řízení,
- d) příjmy z činnosti organizačních složek státu a odvody příspěvkových organizací,
- e) odvod zbývajícího zisku České národní banky,⁶⁾
- f) sankce za porušení rozpočtové kázně,
- g) správní a soudní poplatky,
- h) úhrady spojené s realizací státních záruk,
- i) příjmy z prodeje a pronájmu majetku České republiky, se kterým hospodaří organizační složky státu, a příjmy z prodeje a pronájmu nemovitého majetku České republiky, se kterým hospodaří příspěvkové organizace; to neplatí pro příjmy z prodeje nemovitého majetku České republiky nabytého darem a děděním,
- j) splátky návratných finančních výpomocí poskytnutých ze státního rozpočtu,
- k) peněžní dary poskytnuté organizačním složkám státu použité v běžném rozpočtovém roce,
- l) výnosy z majetkových účastí státu,
- m) výnosy z cenných papírů, jejichž nákup byl realizován z prostředků státního rozpočtu,
- n) penále za neoprávněně použité nebo zadržené prostředky poskytnuté z Národního fondu,
- o) prostředky získané od Národního fondu za prostředky vydané ze státního rozpočtu podle § 38,
- p) pokuty,
- r) další příjmy stanovené zvláštním právním předpisem.

(2) Pro účely tohoto zákona se příspěvky a dotace poskytnuté ze zahraničí organizačním složkám státu (dále jen "prostředky poskytnuté ze zahraničí") použité v běžném rozpočtovém roce považují za příjmy státního rozpočtu.

§ 7

Výdaje státního rozpočtu

(1) Ze státního rozpočtu se hradí

- a) výdaje na činnost organizačních složek státu a příspěvky na provoz a dotace na financování programů a akcí (§ 12 a 13) příspěvkovým organizacím v jejich působnosti,
- b) výdaje na dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče, ostatní sociální dávky, výdaje na hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání a na aktivní politiku zaměstnanosti,
- c) dotace a návratné finanční výpomoci územním samosprávným celkům na jinou než podnikatelskou činnost,
- d) dotace a návratné finanční výpomoci právnickým a fyzickým osobám na podnikatelskou činnost,⁷⁾
- e) dotace občanským sdružením⁸⁾ a příspěvky politickým stranám,⁹⁾
- f) dotace právnickým osobám, které jsou založeny nebo zřízeny k poskytování zdravotních, kulturních, vzdělávacích a sociálních služeb a k poskytování sociálně-právní ochrany dětí,¹⁰⁾ a fyzickým osobám, které takové služby nebo sociálně-právní ochranu dětí poskytují, a to výhradně na tyto účely,
- g) dotace státním fondům,
- h) dotace fyzickým osobám, které nevyvíjejí podnikatelskou činnost a zabývají se chovem včel, drží plemeniky za účelem zajištění přirozené plemenitby hospodářských zvířat¹¹⁾ nebo jsou vlastníky nebo nájemci lesa,
- i) peněžité vklady státu do akciových společností,¹⁾
- j) nákup cenných papírů,
- k) peněžní dary poskytnuté do zahraničí,
- l) vklady a příspěvky mezinárodním organizacím,
- m) úhrada závazků ze státních záruk,
- n) výdaje související s plněním závazků k Evropským společenstvím,
- o) příspěvky fyzickým osobám podle zvláštního zákona,
- p) výdaje související s dluhovou službou,
- r) další výdaje stanovené zvláštním zákonem.

(2) Výdaje podle odstavce 1 písm. i) až l) mohou být uskutečněny pouze s předchozím souhlasem vlády.

§ 8

Vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu

(1) Návrh zákona o státním rozpočtu vypracovává ministerstvo v součinnosti se správci kapitol, územními samosprávnými celky a státními fondy.

(2) Ministerstvo řídí práce na vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu. Správci kapitol, státní fondy, územní samosprávné celky a jiné právnické a fyzické osoby, které požadují prostředky ze státního rozpočtu nebo poskytnutí státní záruky, jsou povinni předložit ministerstvu údaje potřebné pro vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu v termínu, rozsahu a struktuře, které stanoví ministerstvo vyhláškou. To se netýká kapitol Poslanecká sněmovna, Senát, Ústavní soud, Nejvyšší kontrolní úřad a Kancelář Veřejného ochránce práv. Obce předkládají údaje prostřednictvím okresních úřadů krajům, které tyto údaje předkládají ministerstvu. Hlavní město Praha předkládá údaje přímo ministerstvu. Podklady pro sestavení návrhu výdajů státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku (dále jen "program") předkládají obce vždy přímo příslušnému správci kapitoly.

(3) Návrh kapitol Poslanecká sněmovna, Senát, Ústavní soud, Nejvyšší kontrolní úřad a Kancelář Veřejného ochránce práv vypracují správci kapitol po projednání s ministerstvem, které je do návrhu zákona o státním rozpočtu zařadí.

(4) Nesouhlasí-li vláda s předloženými návrhy kapitol Poslanecká sněmovna, Senát, Ústavní soud, Nejvyšší kontrolní úřad nebo Kancelář Veřejného ochránce práv, rozhodne o číselných údajích na žádost vlády do 15. září Rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny.

(5) Návrh zákona o státním rozpočtu předkládá ministerstvo ke schválení vládě.

§ 9

Rozpočtové provizorium

(1) Není-li Poslaneckou sněmovnou vysloven souhlas se zákonem o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok před prvním dnem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření v době od prvního dne rozpočtového roku do nabytí účinnosti zákona o státním rozpočtu na tento rozpočtový rok (dále jen "období rozpočtového provizoria") objemem příjmů a výdajů státního rozpočtu schváleného pro předchozí rozpočtový rok. Výdaje státního rozpočtu se uvolňují jednotlivým kapitolám státního rozpočtu do výše jedné dvanáctiny celkové roční částky v každém měsíci období rozpočtového provizoria rozhodnutím ministerstva. V případě výdajů stanovených jiným zákonem (mandatorní výdaje) je přípustné překročení objemu výdajů, pokud k němu dochází v přímé souvislosti s financováním uloženým zákonem.

(2) Je-li Poslaneckou sněmovnou vysloven souhlas se zákonem o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok před prvním dnem rozpočtového roku, avšak nenabude-li v tento den účinnosti, řídí se rozpočtové hospodaření od prvního dne rozpočtového roku do doby nabytí účinnosti zákona o státním rozpočtu Poslaneckou sněmovnou schváleným zákonem o státním rozpočtu.

(3) Nepředloží-li vláda návrh zákona o státním rozpočtu Poslanecké sněmovně před prvním dnem rozpočtového roku, postupuje se podle odstavce 1.

(4) Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy státního rozpočtu a výdaji státního rozpočtu nabytím účinnosti zákona o státním rozpočtu na příslušný rok.

§ 10

Kapitoly

(1) Příjmy a výdaje státního rozpočtu se člení na kapitoly, které vyjadřují okruh působnosti a odpovědnosti ústředních orgánů státní správy¹²⁾ a dalších organizačních složek státu, stanoví-li zvláštní zákon že tyto organizační složky státu mají samostatnou kapitolu ve státním rozpočtu nebo že mají postavení ústředního orgánu státní správy, popřípadě že mají postavení ústředního orgánu státní správy pro rozpočtové účely.

(2) Rozpočet kapitoly obsahuje rozpočtové příjmy a výdaje správce kapitoly, příjmy a výdaje organizačních složek státu v jeho působnosti, příspěvky a dotace na reprodukci majetku příspěvkovým organizacím a odvody příspěvkových organizací v jeho působnosti. Rozpočet kapitoly obsahuje též dotace a návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu pro fyzické a další právnické osoby na úkoly a činnosti, které jsou v působnosti správce kapitoly. V rámci závazných ukazatelů stanovených zákonem o státním rozpočtu mohou správci kapitol tvořit rozpisové rezervy.

(3) Příjmy a výdaje státního rozpočtu, které mají všeobecný charakter, a nepatří tak do okruhu působnosti určitého správce kapitoly, nebo výdaje státního rozpočtu, jejichž výše pro jednotlivé kapitoly není v době schvalování zákona o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok známa, tvoří kapitolu Všeobecná pokladní správa. O zařazení dalšího výdaje do kapitoly Všeobecná pokladní správa může v době přípravy návrhu státního rozpočtu rozhodnout vláda, nebo v době jeho schvalování Poslanecká sněmovna. Součástí kapitoly Všeobecná pokladní správa je i vládní rozpočtová rezerva. Správcem kapitoly Všeobecná pokladní správa je ministerstvo.

(4) Výdaje státního rozpočtu spojené s obsluhou a s umořováním státního dluhu tvoří kapitolu Státní dluh. Správcem kapitoly Státní dluh je ministerstvo.

(5) Příjmy a výdaje všech okresních úřadů, příjmy a výdaje organizačních složek státu jimi zřízených a příspěvky, dotace na financování programů a odvody jimi zřízených příspěvkových organizací tvoří kapitolu Okresní úřady členěnou podle jednotlivých okresních úřadů. Správcem kapitoly Okresní úřady je ministerstvo.

(6) Peněžní operace na účtech státních finančních aktiv s výjimkou operací spojených s obsluhou a umořováním státního dluhu tvoří kapitolu Operace státních finančních aktiv, jejímž správcem je ministerstvo.

§ 11

Plnění závazků z Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé

Financování programů (§ 12 a 13) a poskytování dotací a návratných finančních výpomocí podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů musí být v souladu se zákonem o veřejné podpoře.¹³⁾

HLAVA III

ÚČAST STÁTNÍHO ROZPOČTU NA FINANCOVÁNÍ PROGRAMU A POSKYTOVÁNÍ DOTACÍ A NÁVRATNÝCH FINANČNÍCH VÝPOMOCÍ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU

Díl 1

Účast státního rozpočtu na financování programu

§ 12

Programy

(1) Programem se rozumí soubor věcných, časových a finančních podmínek pro pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého i krátkodobého majetku,¹⁴⁾ jeho údržbu a opravy, případně i pro jiné činnosti potřebné k dosažení stanovených cílů.

(2) Dokumentace programu obsahuje

- a) identifikační údaje programu, jeho případné členění na podprogramy a harmonogram jeho přípravy a realizace,
- b) bilanci potřeb a zdrojů financování programu a jeho jednotlivých podprogramů,
- c) specifikaci cílů programu a podprogramu spolu s jejich technicko-ekonomickým zdůvodněním a vyhodnocením efektivnosti vynaložených finančních prostředků.

(3) Věcné, časové a finanční ukazatele konkrétních akcí výstavby, technických zhodnocení a oprav budov a staveb, pořízení nemovitosti, technických zhodnocení a oprav strojů, zařízení a nehmotného majetku, úplatných převodů nemovitostí a případně i jiných činností zabezpečujících dosažení cílů programu (dále jen "akce") se evidují v Informačním systému financování reprodukce majetku (dále jen "informační systém").

(4) Informační systém spravuje ministerstvo, které stanovuje jeho strukturu a obsah, řídí jeho aktualizaci prováděnou správcem rozpočtových kapitol a zabezpečuje datové výstupy pro vypracování návrhů státního rozpočtu, státního závěrečného účtu a střednědobého výhledu.

(5) Registraci akce v informačním systému provádí příslušný správce rozpočtové kapitoly na základě investičního záměru obsahujícího věcné, časové a finanční určení akce, její technicko-ekonomické zdůvodnění a vyjádření efektivnosti vložených prostředků spolu se specifikací požadavků na zabezpečení provozu budované nebo obnovované kapacity.

(6) Registraci akce podle odstavce 5 financované účelově určenými prostředky státního rozpočtu podle § 13 odst. 3 písm. a) nebo c), její zadání a změnu závazně určených parametrů lze provést jen se souhlasem ministerstva.

§ 13

Účast státního rozpočtu na financování programu

(1) Účastí státního rozpočtu na financování programu se rozumí

- a) výdaje na financování programů uvedené v odstavci 3,
 - b) poskytování státní záruky za úvěry přijaté právníckými nebo fyzickými osobami.
- (2) Výši účasti státního rozpočtu na financování programu stanoví na základě posouzení dokumentace programu
- a) vláda, je-li účast státního rozpočtu nejméně 5 000 000 000 Kč,
 - b) ministerstvo, je-li účast státního rozpočtu nižší než 5 000 000 000 Kč.
- (3) Výdaje na financování programu jsou účelově určené prostředky státního rozpočtu a člení se na
- a) individuálně posuzované výdaje organizační složky státu, které jsou účelově určené na financování konkrétní akce, zpravidla vyšší než 100 000 000 Kč,
 - b) systémově určené výdaje organizačních složek státu na financování vymezeného okruhu finančních potřeb, v jejichž rámci stanoví správce kapitoly výdaje na konkrétní akce,
 - c) individuální dotace právníckým a fyzickým osobám účelově určené na financování konkrétní akce, zpravidla vyšší než 100 000 000 Kč,
 - d) systémové dotace stanovené na financování vymezeného okruhu finančních potřeb, v jejichž rámci poskytne správce kapitoly dotaci právníckým nebo fyzickým osobám na konkrétní akce,
 - e) návratné finanční výpomoci poskytnuté právníckým nebo fyzickým osobám na financování konkrétních akcí nebo vymezeného okruhu finančních potřeb.
- (4) Pravidla postupu ministerstva, správců kapitol a investorů pro přípravu, schvalování a realizaci programů a akcí v jejich evidenci v informačním systému a pro jejich závěrečné vyhodnocování stanoví ministerstvo v dohodě s Ministerstvem pro místní rozvoj vyhláškou.

Díl 2

Poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu a řízení o jejich odnětí

§ 14

- (1) Na dotaci nebo na návratnou finanční výpomoc není právní nárok, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.
- (2) Dotaci nebo návratnou finanční výpomoc ze státního rozpočtu může poskytnout pouze ústřední orgán státní správy, Akademie věd České republiky a Grantová agentura České republiky nebo ten, koho určí zvláštní zákon, (dále jen "poskytovatel").
- (3) Dotace a návratná finanční výpomoc se poskytuje na základě žádosti. Rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci obsahuje označení příjemce dotace nebo návratné finanční výpomoci, účel, na který je dotace nebo návratná finanční výpomoc poskytována, a podmínky jejich použití. Na toto rozhodnutí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.¹⁵⁾
- (4) Příjemce dotace je povinen ji s poskytovatelem ve stanovených termínech finančně vypořádat.
- (5) Při poskytování návratných finančních výpomocí jsou poskytovatelé povinni vést evidenci

podle zvláštního právního předpisu¹⁶⁾ o pohledávkách vznikajících z jejich poskytnutí, rozpočtovat a evidovat jejich splátky.

§ 15

(1) Řízení o odnětí dotace nebo návratné finanční výpomoci může být zahájeno, došlo-li po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci

- a) k vázání prostředků státního rozpočtu,
- b) ke zjištění, že údaje, na jejichž základě byla dotace nebo návratná finanční výpomoc poskytnuta, byly neúplné nebo nepravdivé, nebo
- c) ke zjištění, že rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci bylo vydáno v rozporu se zákonem.

(2) Na řízení podle odstavce 1 se vztahují obecné předpisy o správním řízení.¹⁵⁾

(3) Bylo-li rozhodnuto o odnětí dotace nebo návratné finanční výpomoci z důvodů uvedených v odstavci 1 písm. a) a c), není možné uložit vrácení dotace nebo její části nebo předčasné vrácení návratné finanční výpomoci nebo její části, která již byla příjemci poskytnuta.

Díl 3

Způsob poskytnutí dotace a návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu

§ 16

(1) Dotace a návratná finanční výpomoc se poskytují převodem z účtu poskytovatele na bankovní účet příjemce nebo umožněním čerpání z rozpočtového výdajového účtu do výše stanoveného limitu.

(2) Výdaje státního rozpočtu určené na financování programů, které jsou

- a) účelově určené na reprodukci majetku, který není ve vlastnictví České republiky,
- b) podmínkou čerpání úvěrů se státní zárukou,
- c) podmínkou čerpání prostředků fondů Evropského společenství,

se poskytují formou zálohových výdajů jednotlivých poskytovatelů převáděných do vybraných bank na základě smluv uzavřených s těmito bankami ministerstvem.

(3) Postup ministerstva a poskytovatelů při uzavírání a realizaci smluv podle odstavce 2 o poskytování bankovních služeb spočívajících v provádění úhrad prací a dodávek a způsob a termíny vypořádání záloh se státním rozpočtem na konci roku stanoví po dohodě s Českou národní bankou ministerstvo vyhláškou.

Díl 4

Dohoda o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci

§ 17

Dotace nebo návratné finanční výpomoci mohou být poskytovány na základě dohod uzavíraných mezi poskytovatelem a žadatelem (dále jen "dohoda"), stanoví-li tak zvláštní zákon. Zvláštní zákon vždy také stanoví náležitosti takových dohod.

Díl 5

Poskytování informací o dotacích a návratných finančních výpomocích ministerstvu

§ 18

Na poskytování informací ministerstvu o dotacích a návratných finančních výpomocích se nevztahuje povinnost mlčenlivosti podle zvláštního právního předpisu.¹⁷⁾

Díl 6

Poskytování dotací ze státního rozpočtu do rozpočtů územních samosprávných celků

§ 19

(1) Kritéria pro výpočet výše dotace poskytované ze státního rozpočtu do rozpočtu kraje stanoví každoročně zákon o státním rozpočtu, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.

(2) Dotace ze státního rozpočtu do rozpočtů obcí se poskytují prostřednictvím kapitoly Okresní úřady, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.

HLAVA IV

HODNOCENÍ PLNĚNÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU, ROZPOČTŮ STÁTNÍCH FONDŮ, ROZPOČTŮ OBCÍ A
ROZPOČTŮ KRAJŮ A ČASOVÉ URČENÍ A ÚČELOVOST PROSTŘEDKŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU

§ 20

Hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků

(1) Za plnění státního rozpočtu odpovídá vláda Poslanecké sněmovně. Vláda předkládá Poslanecké sněmovně po skončení pololetí zprávu, v níž hodnotí vývoj ekonomiky a plnění státního

rozpočtu; zpráva obsahuje rovněž hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a vývoje státních finančních aktiv, stavu státních záruk, vývoje státního dluhu, jejich podrobnou analýzu, výhled plnění do konce roku a v případě odchýlení od schváleného státního rozpočtu informaci o krocích k zajištění stability rozpočtového hospodaření.

(2) Ministerstvo dále průběžně hodnotí pokladní plnění státního rozpočtu a podává o něm po uplynutí prvního a třetího kalendářního čtvrtletí informaci vládě tak, aby ji vláda předložila do konce měsíce následujícího po uplynutí kalendářního čtvrtletí rozpočtovému výboru Poslanecké sněmovny.

(3) Správci kapitol, organizační složky státu, příspěvkové organizace, územní samosprávné celky, státní fondy a ostatní příjemci prostředků státního rozpočtu jsou povinni předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu. Povinnost předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění státního rozpočtu se vztahuje i na právnické nebo fyzické osoby, za které byla poskytnuta státní záruka k zajištění splátek úvěrů. Územní samosprávné celky a státní fondy jsou povinny předkládat údaje potřebné pro průběžné hodnocení plnění svých rozpočtů. Obce předkládají údaje prostřednictvím okresních úřadů krajům. Kraje a hlavní město Praha předkládají údaje ministerstvu. Údaje týkající se financování programů reprodukce majetku předkládají obce přímo příslušnému správci kapitoly.

(4) Nesplnění povinnosti předložit údaje je důvodem, aby další poskytování rozpočtových prostředků bylo pozastaveno, a to až do splnění uvedené povinnosti. Odpovědnost podle zvláštního předpisu tím není dotčena.¹⁶⁾

(5) Způsob, termíny předkládání údajů a jejich rozsah stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 21

Časové určení a účelovost prostředků státního rozpočtu

Nestanoví-li tento zákon jinak, mohou být prostředky státního rozpočtu použity pouze v příslušném rozpočtovém roce k účelům, na které byly určeny zákonem o státním rozpočtu.

HLAVA V

ÚHRADA POTŘEB ROZPOČTOVĚ NEZAJIŠTĚNÝCH, ROZPOČTOVÁ OPATŘENÍ A VLÁDNÍ ROZPOČTOVÁ REZERVA

§ 22

Úhrada potřeb rozpočtově nezajištěných

(1) Vznikne-li organizační složce státu v průběhu roku potřeba úhrady rozpočtově nezajištěné, zajistí ji hospodárnějším provedením jiných úkolů, odsunutím či omezením některého jiného, méně naléhavého úkolu, nebo použitím mimorozpočtových zdrojů organizační složky státu (§ 45 odst. 3).

Před provedením takovéto úhrady je třeba provést rozpočtové opatření.

(2) Vznikne-li u příspěvkové organizace v průběhu roku potřeba úhrady finančně nezajištěné, je třeba ji zajistit omezeným provedením některých úkolů v daném rozpočtovém období, a to po projednání se zřizovatelem v rámci stanovených nákladů, vyššími výnosy, použitím prostředků fondů příspěvkové organizace nebo zvýšením příspěvku na činnost z rozpočtu zřizovatele.

(3) Na úhradu potřeby rozpočtově nezajištěné lze poskytnout prostředky z vládní rozpočtové rezervy (§ 27).

Rozpočtová opatření

§ 23

Rozpočtovým opatřením se rozumí

- a) přesun prostředků státního rozpočtu v rámci závazných ukazatelů a mezi závaznými ukazateli stanovenými zákonem o státním rozpočtu nebo v rámci závazných ukazatelů a mezi závaznými ukazateli stanovenými správcem kapitoly; závazné ukazatele stanovené správcem kapitoly jsou jím stanovené příjmy a výdaje podrobněji členěné v rámci závazných ukazatelů stanovených zákonem o státním rozpočtu,
- b) souvztažné zvýšení příjmů a výdajů, kterým dochází ke změně závazných ukazatelů,
- c) povolené překročení rozpočtu výdajů, kterým nedochází ke změně závazného ukazatele,
- d) vázání prostředků státního rozpočtu v rámci rozpočtu, kterým nedochází ke změně závazného ukazatele.

§ 24

(1) Vláda nebo a základě jejího pověření ministr financí může

- a) povolit uskutečnění nezbytných výdajů nezabezpečených ve státním rozpočtu, zajistí-li úhradu úsporami na jiných výdajích státního rozpočtu, a to do výše v daném roce nepřesahující 5 % celkového objemu schváleného rozpočtu výdajů kapitoly, u které se úprava provádí, a nepřesahující 10 % celkového objemu závazného ukazatele v kapitole, u kterého se úprava provádí,
- b) povolit snížení některého příjmu z činnosti, a to bez omezení, za předpokladu, že se nezmění saldo rozpočtu příjmů a výdajů kapitoly.

(2) Ustanovení odstavce 1 se netýká použití vládní rozpočtové rezervy v kapitole Všeobecná pokladní správa, kapitoly Operace státních finančních aktiv a kapitoly Státní dluh.

(3) Povolit přesun mezi závaznými ukazateli státního rozpočtu v rámci kapitoly nad 10 % každého ukazatele může Rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny.

(4) Písemnou žádost o provedení rozpočtového opatření podle odstavce 1 lze podat ministerstvu nejpozději do 30. listopadu běžného rozpočtového roku. Ministerstvo vyřídí žádost o rozpočtové

opatření ve lhůtě do 30 kalendářních dnů, nejpozději do 15. prosince běžného rozpočtového roku. Po obdržení vyrozumění o vyřízení žádosti žadatel předloží oznámení limitu výdajů České národní bance nejpozději do 20. prosince běžného rozpočtového roku.

(5) Písemnou žádost o provedení rozpočtového opatření podle odstavce 1, které mění závazné ukazatele výdajů na financování programů, lze podat v termínech, které stanoví ministerstvo vyhláškou, nejpozději však do 30. listopadu běžného rozpočtového roku.

(6) O rozpočtových opatřeních podle odstavce 1 informuje vláda Poslaneckou sněmovnu ve zprávách o plnění státního rozpočtu, nebo jestliže o to Poslanecká sněmovna požádá.

(7) Rozpočtová opatření podle odstavce 1 a podle § 25 odst. 1 písm. e) týkající se kapitol Poslanecká sněmovna, Senát, Ústavní soud, Nejvyšší kontrolní úřad a Kancelář Veřejného ochránce práv mohou být provedena pouze se souhlasem Poslanecké sněmovny nebo jí určeného orgánu.

§ 25

(1) Organizační složky státu jsou

- a) oprávněny k přesunům prostředků státního rozpočtu v rámci jednotlivých závazných ukazatelů stanovených zákonem o státním rozpočtu nebo stanovených správcem kapitoly,
- b) oprávněny k překročení závazných ukazatelů výdajů o použití mimorozpočtových zdrojů (§ 45 odst. 3) a o přijatá plnění za pojistné události; změny závazných ukazatelů výdajů v jiných případech může organizační složce povolit správce kapitoly v rámci rozpočtu kapitoly,
- c) povinny vázat prostředky státního rozpočtu účelově určené závaznými ukazateli zákona o státním rozpočtu v případě, že úkoly nebudou zcela nebo zčásti realizovány,
- d) povinny vázat prostředky státního rozpočtu, jestliže neplní rozpočtované příjmy s výjimkou příjmů z výnosů daní, cel, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti; jestliže vyrovnání úbytku příjmů nemůže organizační složka státu zajistit vázáním odpovídající části běžných výdajů, oznámí tuto skutečnost zřizovateli, který rozhodne, jakým způsobem zajistí rozpočtované saldo kapitoly,
- e) povinny vázat prostředky státního rozpočtu, jestliže o tom rozhodla vláda.

(2) Ustanovení odstavce 1 písm. c) a d) se nevztahují na kapitolu Státní dluh a kapitolu Operace státních finančních aktiv.

(3) Nemůže-li organizační složka státu zajistit úhradu nutného výdaje, protože na jeho úhradu byla do jejího rozpočtu zařazena částka nepostačující nebo která nebyla rozpočtována, je povinna zajistit prostředky státního rozpočtu na úhradu tohoto výdaje přednostně přesunem prostředků uvnitř svého rozpočtu.

(4) Výdaje uskutečněné před provedením rozpočtového opatření nad výši stanovenou závazným ukazatelem jsou neoprávněným použitím prostředků státního rozpočtu. Výdaje uskutečněné před provedením rozpočtového opatření nad výši rozpočtovanou podle paragrafů a položek rozpočtové skladby jsou neoprávněným použitím prostředků státního rozpočtu.

(5) Má-li dojít ke změně závazných ukazatelů z důvodu změny podřízenosti nebo převodu úkolů mezi organizačními složkami státu, předloží organizační složky státu, kterých se takové opatření týká, svému zřizovateli oboustranně odsouhlasené protokoly obsahující návrhy na vzájemné přesuny prostředků státního rozpočtu. Pokud ke změnám závazných ukazatelů nejsou oprávněni správci kapitol, předloží je správce kapitoly ministerstvu. Ministerstvo provede požadovaná rozpočtová opatření, neshledá-li v návrzích na jejich provedení nesrovnalosti.

(6) Organizační složka státu může vázat výdaje účelově určené závaznými ukazateli zákona o státním rozpočtu pouze se souhlasem ministerstva.

(7) Organizační složka státu nesmí použít rozpočtové prostředky vázané v rozpočtu k přesunům ani k uskutečnění rozpočtových výdajů bez souhlasu orgánu, který vázání nařídil nebo odsouhlasil.

(8) Organizační složka státu může provádět přesuny prostředků státního rozpočtu ve vlastní pravomoci tak, aby výdaje mohly být realizovány nejpozději do 31. prosince běžného rozpočtového roku.

(9) Organizační složka státu je povinna vést chronologickou evidenci o všech jí v průběhu roku provedených rozpočtových opatřeních uvedených v odstavci 1 a v § 24. Přehled o rozpočtových opatřeních se u příjmů i výdajů zpracovává v celém rozsahu rozpočtové skladby.

(10) Správce kapitoly předkládá ministerstvu v termínech, které stanoví ministerstvo vyhláškou, přehled o rozpočtových opatřeních podle odstavce 9. Nedodržení této povinnosti může být důvodem pro pozastavení řešení žádosti správce kapitoly o rozpočtová opatření.

§ 26

Náležitosti žádosti o rozpočtové opatření jsou

- a) druh rozpočtového opatření podle § 23 písm. a) a b),
- b) výše částky, která je předmětem rozpočtového opatření,
- c) podrobné zdůvodnění navrhovaného rozpočtového opatření,
- d) v případě požadavku na zvýšení výdajů i návrh na jejich krytí a doložení možnosti či nemožnosti krytí v rámci rozpočtu dané kapitoly na základě dosavadního skutečného čerpání jejího rozpočtu,
- e) v případě návrhu na snížení výdajů označení organizační složky státu, které má případně být o tyto prostředky rozpočet zvýšen,
- f) v případě žádosti o souvztažné zvýšení příjmů a výdajů doklad o výši plnění příjmů dosažených nad schválený rozpočet,
- g) v případě žádosti o snížení rozpočtovaných příjmů návrh na snížení výdajů ve stejné výši,
- h) název závazných ukazatelů, kterých se navrhované rozpočtové opatření týká, včetně uvedení položky a paragrafu rozpočtové skladby,
- i) aktualizované údaje informačního systému podle § 12 odst. 4.

§ 27

Vládní rozpočtová rezerva

(1) Pro zajištění rozpočtového hospodaření se ke krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů vytváří ve státním rozpočtu vládní rozpočtová rezerva. Vládní rozpočtová rezerva se tvoří nejméně ve výši 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok.

(2) O použití vládní rozpočtové rezervy rozhoduje vláda a v rozsahu jí určeném ministr financí.

(3) O použití vládní rozpočtové rezervy podává vláda zprávu Poslanecké sněmovně ve zprávách o plnění státního rozpočtu.

HLAVA VI

STÁTNÍ FONDY

§ 28

(1) Pro finanční zabezpečení zvlášť stanovených úkolů a hospodaření s prostředky pro ně určenými se zřizují státní fondy jako právnické osoby. Každý státní fond se zřizuje zákonem.

(2) V zákoně, kterým se státní fond zřizuje, musí být stanoven orgán, do jehož působnosti státní fond patří, a stanoveny finanční zdroje státního fondu, způsoby jejich použití a stanoven způsob financování správních výdajů státního fondu; správní výdaje zahrnují výdaje spojené s činností zaměstnanců státního fondu a úhrady výdajů členům orgánů státního fondu stanovené zákonem.

(3) Jsou-li správní výdaje státního fondu financovány z dotací ze státního rozpočtu, vztahují se na použití těchto prostředků právní předpisy upravující hospodaření organizačních složek státu.

(4) Zůstatky prostředků státního fondu se převádějí do následujícího rozpočtového roku.

(5) Název státního fondu musí obsahovat označení "státní fond".

(6) Poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního fondu včetně způsobu jejich poskytnutí upraví zvláštní právní předpis.

HLAVA VII

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÝ ÚČET A VYPRACOVÁNÍ JEHO NÁVRHU

§ 29

Státní závěrečný účet

(1) Státní závěrečný účet obsahuje údaje o výsledcích rozpočtového hospodaření uplynulého rozpočtového roku.

(2) Součástí státního závěrečného účtu jsou závěrečné účty kapitol zpracovávané a předkládané

Poslanecké sněmovně samostatně jejich správci.

(3) Přílohu státního závěrečného účtu tvoří souhrnné údaje o výsledcích rozpočtového hospodaření územních samosprávných celků, závěrečné účty státních fondů, přehled o státních finančních aktivech a pasivech, přehled o státních zárukách a přehled o stavech fondů organizačních složek státu.

§ 30

Návrh státního závěrečného účtu

(1) Návrh státního závěrečného účtu vypracovává ministerstvo v součinnosti se správci kapitol, územními samosprávnými celky a státními fondy a předkládá jej vládě. Současně předkládá návrh na použití přebytku rozpočtového hospodaření nebo na úhradu jeho schodku.

(2) Správci kapitol, územní samosprávné celky a státní fondy jsou povinny předložit ministerstvu údaje potřebné pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu. Obce předkládají údaje prostřednictvím okresních úřadů krajům. Kraje a hlavní město Praha předkládají údaje ministerstvu. Údaje týkající se financování programů (§ 12) předkládají obce vždy přímo příslušnému správci kapitoly. Strukturu, termíny a rozsah předkládaných údajů potřebných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu stanoví ministerstvo vyhláškou.

(3) Ministerstvo řídí práce na vypracování návrhů státního závěrečného účtu a závěrečných účtů kapitol, územních samosprávných celků a státních fondů.

(4) Správci kapitol sestavují o výsledcích rozpočtového hospodaření uplynulého rozpočtového roku návrh závěrečného účtu své kapitoly v rozsahu a termínech, které stanoví ministerstvo vyhláškou ve shodném členění, v jakém byl sestaven státní rozpočet. Správce kapitoly jej projednává v příslušných výborech Poslanecké sněmovny před projednáváním návrhu státního závěrečného účtu Poslaneckou sněmovnou.

(5) Návrh státního závěrečného účtu podává vláda Poslanecké sněmovně nejpozději do 30. dubna roku následujícího po hodnoceném rozpočtovém roce.

(6) Je-li saldo hospodaření státního rozpočtu odlišné od salda stanoveného v zákoně o státním rozpočtu, rozhodne o použití přebytku nebo o úhradě schodku na návrh vlády Poslanecká sněmovna. Pokud Poslanecká sněmovna při projednávání návrhu státního závěrečného účtu rozhodne, že přebytek, případně jeho část se použije k financování výdajů státního rozpočtu v běžném rozpočtovém roce, převedou se tyto prostředky do příjmů státního rozpočtu běžného rozpočtového roku.

HLAVA VIII

MIMOŘÁDNÝ STÁTNÍ ZÁVĚREČNÝ ÚČET, NOUZOVÝ STÁTNÍ ROZPOČET A VÁLEČNÝ STÁTNÍ ROZPOČET

§ 31

Vypracování návrhu mimořádného státního závěrečného účtu a návrhu nouzového státního rozpočtu po vyhlášení stavu ohrožení státu

(1) Po vyhlášení stavu ohrožení státu¹⁸⁾ vypracovává ministerstvo návrh mimořádného státního závěrečného účtu a návrh nouzového státního rozpočtu na zbytek roku. Při sestavování návrhu mimořádného státního závěrečného účtu postupuje podle ustanovení § 29 a 30 a při vypracování návrhu nouzového státního rozpočtu postupuje podle ustanovení § 8 s přihlédnutím k možnému nebezpečí časového prodlení.

(2) Návrh mimořádného státního závěrečného účtu za období do nabytí účinnosti zákona o nouzovém státním rozpočtu vypracovává ministerstvo ve spolupráci se správci kapitol a předkládá jej vládě.

(3) Návrh nouzového státního rozpočtu vypracovává ministerstvo ve spolupráci se správci kapitol a do 15 dnů ode dne vyhlášení stavu ohrožení státu jej předloží vládě.

§ 32

Vypracování návrhu mimořádného státního závěrečného účtu a návrhu válečného státního rozpočtu po vyhlášení válečného stavu

(1) Po vyhlášení válečného stavu¹⁹⁾ vypracovává ministerstvo návrh mimořádného státního závěrečného účtu a návrh válečného státního rozpočtu na zbytek roku.

(2) Při zpracování návrhu mimořádného státního závěrečného účtu a návrhu válečného rozpočtu postupuje ministerstvo obdobně podle § 31.

HLAVA IX

ŘÍZENÍ LIKVIDITY STÁTNÍ POKLADNY A STÁTNÍHO DLUHU A STÁTNÍ FINANČNÍ AKTIVA A PASIVA

Díl 1

Řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu

§ 33

Správa peněžních prostředků státní pokladny

(1) Ke správě peněžních prostředků státní pokladny vede Česká národní banka ministerstvu

souhrnný účet běžného hospodaření státní pokladny (dále jen "souhrnný účet"). Na tomto účtu jsou evidovány všechny příjmy a výdaje státního rozpočtu, výnosy z prodeje státních dluhopisů a z přijatých úvěrů určených k překonání pokladního schodku státního rozpočtu, jiné peněžní prostředky státu a příjmy územních samosprávných celků³) spravované finančními úřady.

(2) Peněžní prostředky státní pokladny jsou odděleně sledovány na

- a) příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu,
- b) účtech státních finančních aktiv,
- c) souhrnných zůstatcích na účtech finančních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny ostatním veřejným rozpočtům,
- d) účtu řízení likvidity státní pokladny,
- e) účtech mimorozpočtových prostředků organizačních složek státu,
- f) účtech státních právnických osob,
- g) účtech státních fondů,
- h) účtech dalších fondů, pokud tak stanoví zvláštní zákon,

(dále jen "účty podřízené státní pokladně"). Účty podřízené státní pokladně si zřizují subjekty, které mají finanční vztah ke státní pokladně.

(3) Účty podle odstavce 2 písm. a) až h) vede Česká národní banka. Celkový součet netermínovaných prostředků na těchto účtech nesmí být záporný.

(4) Účty podle odstavce 2 písm. e) až h) vede Česká národní banka, pokud není dále stanoveno jinak. Zůstatky těchto jednotlivých účtů nesmí být záporné.

(5) Obsah a rozsah činností týkajících se vedení souhrnného účtu a účtů podřízených státní pokladně vymezuje smlouva mezi ministerstvem a Českou národní bankou.

(6) Pokud by vedení účtů podřízených státní pokladně bránilo důvody na straně České národní banky, rozhodne ministerstvo na základě veřejné obchodní soutěže o vedení těchto účtů v jiné bance.

(7) Zůstatky účtů podřízených státní pokladně jsou součástí vládní finanční statistiky a jejich evidenci zajišťuje ministerstvo.

(8) Organizační složky státu a právnické osoby, které mají finanční vztah ke státní pokladně, jsou povinny poskytovat ministerstvu informace pro průběžné sledování vývoje peněžních prostředků a pro kontrolu jejich použití, a to podle pravidel stanovených ministerstvem. Tyto organizační složky státu a právnické osoby jsou dále povinny udělit České národní bance a bankám, které vedou jejich účty podřízené státní pokladně, souhlas s poskytováním informací o stavu a pohybech na těchto účtech ministerstvu.

(9) Peněžní prostředky státní pokladny nesmějí být umístěny mimo účty podřízené státní pokladně. Ministerstvo má právo kontrolovat, zda organizační složky státu a právnické osoby, které mají finanční vztah ke státní pokladně, nevkládají peněžní prostředky mimo účty podřízené státní pokladně.

§ 34

Řízení likvidity státní pokladny

(1) Ministerstvo provádí opatření potřebná k překonání pokladního nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu až do výše 6 % celkových výdajů státního rozpočtu, schválených zákonem o státním rozpočtu, nebo rozpočtového provizoria, přijetím úvěru nebo prodejem státních dluhopisů. Oprávnění k překonání pokladního nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu se zvyšuje v případě zákonem schváleného schodku státního rozpočtu, a to o výši tohoto schodku.

(2) Ministerstvo je oprávněno řešit krytí schodku státního rozpočtu předchozího roku vydáním státních dluhopisů až do doby konečného rozhodnutí Poslanecké sněmovny o způsobu řešení tohoto schodku.

(3) Ministerstvo může k překlenutí nedostatku peněžních prostředků na souhrnném účtu použít i jiné peněžní prostředky státu podle § 33 odst. 2 písm. g) a h) formou dočasné finanční výpomoci. Tato výpomoc nesmí ohrozit úhrady závazků z těchto účtů a musí být vrácena do 31. prosince roku, ve kterém byla poskytnuta. Úrok z dočasné finanční výpomoci uhradí ministerstvo.

(4) Přebytky prostředků na účtech podřízených státní pokladně uvedených v § 33 odst. 2 písm. a) až d) může ministerstvo krátkodobě investovat na peněžním trhu do likvidních státních dluhopisů nebo cenných papírů České národní banky. Tyto operace musí být vypořádány do 31. prosince běžného rozpočtového roku. Tyto operace nesmějí ohrozit činnosti finančních úřadů podle zvláštních právních předpisů.

§ 35

Řízení likvidity státního dluhu

(1) Ministerstvo je v rámci řízení likvidity státního dluhu oprávněno nabývat, zcizovat a právně zatěžovat státní dluhopisy a nabývat a zcizovat dluhopisy vydávané Českou národní bankou. Za tímto účelem může ministerstvo přímo provádět operace na sekundárním trhu nákupy a prodeji státních dluhopisů nebo dluhopisů vydaných Českou národní bankou, pokud jejich provádění nedohodne s Českou národní bankou nebo jiným subjektem; přitom postupuje podle zvláštního právního předpisu.²⁰⁾

(2) Ministerstvo při financování státního dluhu vytváří rezervu peněžních prostředků z výnosů emisí státních dluhopisů jako zdroje ministerstva pro vyloučení úrokových rizik a rizik z neumístění primárních emisí státních dluhopisů. Tyto peněžní prostředky a operace s nimi podléhají evidenci ve státních finančních aktivech.

Díl 2

Státní finanční aktiva a pasiva

§ 36

(1) Ministerstvo vykonává správu státních finančních aktiv a pasiv.

(2) Státními finančními aktivy jsou

- a) peněžní prostředky převedené z výsledků rozpočtového hospodaření minulých let na základě rozhodnutí Poslanecké sněmovny a další peněžní prostředky, o kterých tak rozhodla vláda nebo Poslanecká sněmovna, nebo peněžní prostředky stanovené zvláštním zákonem,²¹⁾
- b) majetkové účasti státu v obchodních společnostech a cenné papíry, jejichž majitelem je stát, se kterými není oprávněn hospodařit některý správce kapitoly,
- c) pohledávky státu z poskytnutých úvěrů, návratných finančních výpomocí poskytnutých z kapitoly Všeobecná pokladní správa nebo ze státních finančních aktiv, jakož i pohledávky z realizovaných státních záruk.

(3) Součástí státních finančních aktiv je "Zvláštní účet důchodového pojištění", na kterém se vedou peněžní prostředky převedené ve výši kladného rozdílu mezi příjmy z pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění podle stavu ke dni 31. prosince běžného rozpočtového roku. Prostředky tohoto účtu lze použít pouze na zvýšení dávek důchodového pojištění a na úhradu záporného salda pojistného na důchodové pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění.

(4) Státní finanční aktiva vytvořená z výsledků rozpočtového hospodaření minulých let lze použít pouze se souhlasem Poslanecké sněmovny. O použití ostatních státních finančních aktiv rozhoduje vláda nebo na základě jejího zmocnění ministr financí. To platí i pro poskytnutí dotace a návratné finanční výpomoci ze státních finančních aktiv. Na poskytnutí dotací a návratných finančních výpomocí ze státních finančních aktiv a jejich odnětí se vztahuje § 14 odst. 1 a 3 až 5 a § 15.

(5) Peněžní operace státních finančních aktiv jsou operacemi státního rozpočtu.

(6) Státními finančními pasivy jsou

- a) závazky státu vzniklé ze státem přijatých zahraničních půjček, úvěrů od bank a z vydaných státních dluhopisů,
- b) jiné závazky státu.

(7) Souhrn státních finančních pasiv tvoří státní dluh.

(8) Vláda předkládá Poslanecké sněmovně zprávu o očekávaném vývoji státních finančních aktiv a pasiv spolu s návrhem zákona o státním rozpočtu.

HLAVA X
HOSPODAŘENÍ S PROSTŘEDKY NÁRODNÍHO FONDU

§ 37

Národní fond

(1) Národní fond je souhrn peněžních prostředků, které svěřují Evropská společnost České republiky k realizaci společných programů v České republice, a peněžních prostředků, které se zavázaly pro realizaci těchto programů poskytnout jiné zahraniční zdroje, státní rozpočet, rozpočty územních samosprávných celků a další veřejné zdroje a soukromé zdroje, pokud není prokázáno užití těchto peněžních prostředků na stanovený účel.

(2) Ministerstvo prostřednictvím Národního fondu koordinuje řízení finančních toků a dodržování postupů upravujících realizaci společných programů České republiky a Evropských společností.

(3) O peněžních prostředcích soustředěných v Národním fondu rozhoduje ministerstvo v souladu se závazky spojenými s přijímáním těchto peněžních prostředků.

(4) Peněžní prostředky soustředěné prostřednictvím Národního fondu se používají v souladu s principy rozpočtového výhledu a závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodní smlouvy.

(5) Hospodaření a kontrola peněžních prostředků soustředěných prostřednictvím Národního fondu se řídí ustanoveními tohoto zákona vztahujícími se k rozpočtovému hospodaření a kontrole, nestanoví-li tento zákon nebo mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána, jinak.

(6) Účty peněžních prostředků Národního fondu vede ministerstvu Česká národní banka, pokud ministerstvo nerozhodne jinak.

(7) Úroky vzniklé z uložení peněžních prostředků na účtech jsou zdrojem Národního fondu.

(8) Zůstatky peněžních prostředků na účtech Národního fondu se převádějí do následujícího roku.

§ 38

Důsledky porušení kázně při hospodaření s peněžními prostředky Národního fondu

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se při porušení kázně při hospodaření s peněžními prostředky v Národním fondu podle § 44.

(2) Částky neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků poskytnutých z Národního fondu je ten, kdo je neoprávněně použil nebo zadržel, povinen odvést do Národního fondu. Penále z neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků Národního fondu je příjmem státního rozpočtu.

(3) Požádá-li Komise Evropských společností o vrácení neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků Evropských společností, převedou se tyto prostředky z Národního fondu do rozpočtu Evropských společností. Nejsou-li tyto prostředky v Národním fondu, odvedou se ze státního rozpočtu; po vrácení neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků do Národního fondu jsou odvedeny z Národního fondu do státního rozpočtu.

(4) Ze státního rozpočtu se hradí úrok uložený Komisí Evropských společenství za nesplnění povinnosti podle odstavce 3.

(5) Je-li splněna povinnost podle odstavce 3 a zbývají-li peněžní prostředky odvedené do Národního fondu podle odstavce 2, převedou se z Národního fondu na ostatní zdroje společného financování v poměru, v jakém se tyto zdroje na společném financování podílely.

HLAVA XI FINANČNÍ KONTROLA

§ 39

Působnost ministerstva a územních finančních orgánů

(1) Finanční kontrolou se pro účely tohoto zákona rozumí souhrn činností ověřujících

- a) skutečnosti rozhodné pro poskytnutí prostředků ze státního rozpočtu nebo jiných peněžních prostředků státu, ze státního fondu nebo z Národního fondu,
- b) oprávněnost, efektivnost a hospodárnost při nakládání s prostředky státního rozpočtu, s jinými peněžními prostředky státu nebo s prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, ze státního fondu, ze státních finančních aktiv nebo z Národního fondu,
- c) skutečnosti rozhodné pro poskytnutí státní záruky.

(2) Ministerstvo nebo územní finanční orgány provádějí finanční kontrolu

- a) u organizačních složek státu, státních fondů a příspěvkových organizací,
- b) u příjemců prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státního fondu, státních finančních aktiv nebo z Národního fondu nebo žadatelů o tyto prostředky,
- c) u právnických nebo fyzických osob, jimž byly poskytnuty státní záruky.

(3) Ministerstvo nebo územní finanční orgány mohou provádět finanční kontrolu podle odstavce 1 před rozhodnutím o poskytnutí těchto prostředků nebo poskytnutí státní záruky, v průběhu použití prostředků i po jejich použití, a to podle účetnictví.

(4) Ministerstvo metodicky řídí a koordinuje systém finanční kontroly u správců kapitol.

§ 40

Působnost správce kapitoly

(1) Správce kapitoly je odpovědný za hospodaření s prostředky státního rozpočtu a jinými peněžními prostředky státu ve své kapitole. K tomu je povinen vytvořit systém finanční kontroly, kterým zajistí finanční kontrolu jak svého hospodaření, tak i hospodaření organizačních složek státu a příspěvkových organizací ve své působnosti.

(2) Poskytovatel provádí u žadatele nebo příjemce dotace nebo návratné finanční výpomoci

finanční kontrolu v celém rozsahu hospodaření podle účetnictví.

§ 41

Působnost okresního úřadu

Okresní úřad provádí ve svém územním obvodu finanční kontrolu u obcí a jimi zřízených organizací.

§ 42

Na provádění finanční kontroly podle § 39, § 40 odst. 2 a § 41 se vztahuje zvláštní právní předpis.²²⁾

§ 43

Finanční kontrola prostředků poskytnutých ze zahraničí

Jsou-li prostředky ze zahraničí poskytovány prostřednictvím státního rozpočtu, postupuje se při jejich kontrole obdobně podle § 39 až 42.

HLAVA XII

PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

§ 44

(1) Porušením rozpočtové kázně je

- a) neoprávněné použití peněžních prostředků státního rozpočtu a jiných peněžních prostředků státu,
- b) neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státního fondu, Národního fondu nebo státních finančních aktiv jejich příjemcem,
- c) neprovedení odvodu příspěvkovou organizací podle § 53 odst. 6,
- d) neuložení odvodu zřizovatelem podle § 54 odst. 3,
- e) neprovedení odvodu stanoveného zřizovatelem příspěvkové organizaci podle § 54 odst. 3,
- f) porušení ustanovení § 45 odst. 2 organizační složkou státu,
- g) neprovedení odvodu podle § 45 odst. 8 a § 52 odst. 4.

(2) Fyzické osoby, právnické osoby nebo organizační složky státu, které porušily rozpočtovou kázeň, jsou povinny odvést do státního rozpočtu, státního fondu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu odvod za porušení rozpočtové kázně ve stejné výši, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň. Zároveň jsou povinny zaplatit do státního rozpočtu, státního fondu nebo státních finančních aktiv penále ve výši 1 % denně z částky, které se týká porušení rozpočtové kázně, nejvýše však do výše této částky. Penále se počítá ode dne, kdy došlo k porušení rozpočtové kázně, do dne, kdy byly prostředky odvedeny. Odpovědnost podle zvláštního právního předpisu není tímto ustanovením dotčena.²³⁾

(3) Odvod za porušení rozpočtové kázně, jakož i penále uloží finanční úřad, v jehož obvodu územní působnosti má fyzická osoba, právnická osoba nebo organizační složka státu trvalý pobyt nebo sídlo, v řízení podle zvláštního právního předpisu.²⁴⁾ Odvod za porušení rozpočtové kázně a penále lze vyměřit nejpozději do deseti let počítaných od 1. ledna roku následujícího po roce, v němž došlo k porušení rozpočtové kázně.

(4) Penále, které v jednotlivých případech nepřesáhne 3 000 Kč, se neuloží.

(5) Prominutí nebo částečné prominutí povinnosti odvodu za porušení rozpočtové kázně nebo penále, jejichž výše v jednotlivém případě nepřesahuje 5 000 000 Kč, může povolit v odůvodněných případech finanční ředitelství. Prominutí nebo částečné prominutí povinnosti odvodu za porušení rozpočtové kázně nebo penále, jejichž výše v jednotlivém případě přesahuje 5 000 000 Kč, může povolit ministerstvo. Prominutí nebo částečné prominutí povinnosti odvodu v případě neoprávněně použitých nebo zadržovaných prostředků státních finančních aktiv a penále může povolit pouze ministerstvo.

(6) O prominutí nebo částečné prominutí odvodu za porušení rozpočtové kázně a penále může požádat po vyčerpání řádných opravných prostředků podle zvláštního právního předpisu²²⁾ pouze fyzická osoba, právnická osoba nebo organizační složka státu, která se porušení rozpočtové kázně dopustila. Ministerstvu se žádost podává prostřednictvím toho územního finančního orgánu, který tento odvod a penále uložil.

HLAVA XIII

HOSPODAŘENÍ ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU A PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

Díl 1

Hospodaření organizačních složek státu

§ 45

(1) Organizační složka státu hospodaří s prostředky státního rozpočtu, které jí stanoví správce kapitoly v rámci rozpočtu kapitoly, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, minimálně v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu. Její příjmy jsou příjmy

státního rozpočtu a výdaje jsou výdaji státního rozpočtu, nestanoví-li tento zákon jinak. Rozpočet organizační složky státu může zahrnovat pouze příjmy a výdaje související s činnostmi vymezenými ve zřizovací listině, případně stanovenými jí zákonem, kterým byla zřízena.

(2) Organizační složka státu je povinna dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila určené úkoly nejehospodárnějším způsobem. Prostředky, kterými disponuje, může používat na krytí nezbytných potřeb a na opatření zakládající se na právních předpisech. Prostředky může čerpat jen do výše závazných ukazatelů stanovených jí zákonem o státním rozpočtu nebo správcem kapitoly v rámci rozpočtu kapitoly a v souladu s věcným plněním, nestanoví-li tento zákon jinak (§ 24, 25 a 47).

(3) Organizační složka státu dále hospodaří s mimorozpočtovými zdroji, kterými jsou prostředky fondů organizační složky státu, zisk získaný hospodářskou činností vykonávanou na základě zvláštního zákona, peněžité dary a prostředky poskytnuté ze zahraničí podle jejich vymezení na základě právního aktu, kterým byly poskytnuty. Mimorozpočtové zdroje se používají prostřednictvím rozpočtu. Prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb se s výjimkou prostředků určených na financování reprodukce dlouhodobého hmotného majetku používají přímo.

(4) Organizační složka státu sestavuje rozpočet příjmů a výdajů v členění podle rozpočtové skladby. Veškeré rozpočtové příjmy dosažené v rámci svého hospodaření soustřeďuje na příslušném příjmovém rozpočtovém účtu a uhrazuje všechny rozpočtové výdaje z příslušných výdajových rozpočtových účtů.

(5) Organizační složky státu dále zřizují účty fondů tvořených podle tohoto zákona, účet cizích prostředků, účet sdružených prostředků, účty pro vnitřní organizační jednotky, o kterých vedoucí organizační složky státu rozhodl, že hospodaří se zálohou, a účty, o kterých to stanoví zvláštní právní předpis nebo z povahy příjmů a výdajů dané právním předpisem vyplývá, že nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu.²⁵⁾

(6) Účty podle odstavce 5 jsou vedeny tam, kde jsou vedeny příjmové a výdajové účty státního rozpočtu. Zůstatky na těchto účtech koncem roku nepropadají. Úroky z těchto účtů jsou příjmem státního rozpočtu a úhrady za bankovní služby jsou výdajem státního rozpočtu.

(7) Účet cizích prostředků se zřizuje pro oddělené uložení cizích peněžních prostředků, zejména pro omylem došlé peněžní prostředky, mzdy pracovníků organizační složky státu a s nimi související výdaje za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, příspěvky účastníků konferencí, které byly složeny v běžném rozpočtovém roce na konference pořádané začátkem následujícího roku, peněžní částky pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech a pro prostředky kulturních fondů obyvatel ústavů sociální péče.

(8) Soustřeďovat příjmy na jiných účtech a uhrazovat výdaje z jiných účtů může organizační složka státu jen v případech stanovených tímto zákonem. Příjmy státního rozpočtu soustředěné na jiných než příjmových rozpočtových účtech je organizační složka státu povinna do 3 pracovních dnů po

připsání částky na její účet odvést do státního rozpočtu, pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 46

(1) Organizační složka státu může hradit z rozpočtu běžného roku jen ty výdaje, které se hospodářsky týkají tohoto roku a které Česká národní banka provede nejpozději do 31. prosince. Výdaje, které Česká národní banka nejpozději k tomuto dni neprovede, zatěžují rozpočet organizační složky následujícího roku, i když se hospodářsky týkají běžného roku.

(2) Organizační složka státu převede do 31. prosince běžného roku

- a) prostředky na výplatu mezd za měsíc prosinec včetně výdajů s nimi souvisejících a včetně cestovního vypláceného současně se mzdou na účet cizích prostředků. Za výdaje související s výplatou mezd se považují pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na veřejné zdravotní pojištění a přiděl do fondu kulturních a sociálních potřeb. Případně nevyčerpané prostředky převede organizační složka státu z účtu cizích prostředků na svůj příjmový účet v den výplatního termínu mezd za měsíc prosinec,
- b) úspory rozpočtových prostředků podle § 47.

§ 47

Organizační složka státu může převést do výše 2 % objemu rozpočtu výdajů po provedených rozpočtových opatřeních podle § 23 písm. a) a b) a sníženého o vázání prostředků státního rozpočtu podle § 23 písm. d) prostředky nevyčerpané na plnění úkolů v běžném rozpočtovém roce do rezervního fondu a použít je v letech následujících. Prostředky nevyčerpané na výplatu mezd, ostatních odměn za práci, náhrad mezd a výdajů s nimi souvisejících se nepřevádějí. Nevyčerpané prostředky rozpočtované na systémově určené výdaje na financování vymezeného okruhu finančních potřeb a na systémové dotace stanovené na financování vymezeného okruhu finančních potřeb se převádějí do výše 5 % příslušného závazného ukazatele. Nevyčerpané prostředky rozpočtované na individuálně posuzované výdaje na financování konkrétních akcí a na individuální dotace se převádějí ve výši příslušného závazného ukazatele po celou dobu financování konkrétní akce.

§ 48

(1) Organizační složka státu tvoří tyto peněžní fondy:

- a) rezervní fond,
- b) fond kulturních a sociálních potřeb.

(2) Zdrojem rezervního fondu jsou nevyčerpané rozpočtové prostředky převedené podle § 47, přijaté peněžní dary, prostředky poskytnuté ze zahraničí, pokud je organizační složka státu nepoužije v běžném rozpočtovém roce, a příjmy z prodeje nemovitého majetku, který byl darován organizační složce státu nebo který organizační složka státu nabyla dědictvím.

(3) Prostředky rezervního fondu lze použít jen

- a) k úhradě rozpočtem nezajištěných provozních potřeb,
- b) na reprodukci majetku ve výši částek převedených podle § 47 a výnosů z prodeje nemovitého majetku, který organizační složka státu nabyla darem nebo dědictvím. Prostředky, které byly rozpočtovány na systémově určené výdaje a systémové dotace stanovené na financování vymezeného okruhu finančních potřeb a na individuálně posuzované výdaje na financování konkrétních akcí a individuální dotace se mohou použít pouze ve struktuře ukazatelů, podle kterých byly převedeny,
- c) k jiným výdajům, které v mimořádných případech schválí vláda.

(4) Účelově určené dary a prostředky poskytnuté ze zahraničí se použijí v souladu s jejich určením.

(5) Prostředky, které byly převedeny ve struktuře ukazatelů a nebyly v rámci těchto ukazatelů použity, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rozpočtový rok, kdy byl program ukončen.

(6) Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen základním přídělem z rozpočtu organizační složky státu z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za práci vykonávanou v rámci odborného výcviku na produktivních činnostech žákům učilišť a na stipendia interním vědeckým aspirantům a zaměstnancům na studijních pobytech. Fond kulturních a sociálních potřeb je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přídělu se provede v rámci účetní závěrky. Je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen zaměstnancům v pracovním poměru k zaměstnavateli, příslušníkům ve služebním poměru, soudcům, žákům středních odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu pracovali u zaměstnavatele, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným právnickým nebo fyzickým osobám. Další příjmy, výši tvorby a hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 49

(1) Organizační složka státu není, pokud tento zákon nestanoví jinak, oprávněna přijímat ani poskytovat úvěry, přijímat půjčky, vystavovat směnky ani je přijímat. Půjčky může poskytovat pouze z fondu kulturních a sociálních potřeb nebo na základě zvláštního právního předpisu.²⁶⁾

(2) Organizační složka státu může poskytovat dodavatelům zálohy nejvýše na období jednoho čtvrtletí, a to v závislosti na věcném plnění dodávek výrobků a služeb. Ke konci běžného

rozpočtového roku musí být zálohy vyúčtovány, a pokud výše zálohy přesahují výši měsíčního plnění, musí být vráceny do rozpočtu. Vyúčtování ke konci rozpočtového roku nemusí být provedeno u záloh za dodávky elektřiny, plynu, vody, tepla, u záloh na pohonné hmoty poskytovaných prostřednictvím platebních karet a u předplatného novin a časopisů. Při financování potřeb programů je výše záloh stanovena správcem rozpočtové kapitoly.

(3) Z rozpočtu běžného roku kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí lze poskytnout České poště zálohu na výplatu důchodů v prvních lednových dnech roku následujícího.

(4) Organizační složka státu hradí odvod za porušení rozpočtové kázně a penále ze svého rozpočtu, a pokud jde o porušení pravidel hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb, z tohoto fondu.

(5) Organizační složka státu poskytuje peněžní dary pouze z fondu kulturních a sociálních potřeb, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(6) Organizační složka státu může vynakládat peněžní prostředky na peněžní a věcná ocenění pouze v případě, stanoví-li tak právní předpis.

(7) Organizační složka státu může kompenzovat výdaje přijatými příjmy, jen jde-li o

- a) prostředky poskytnuté z rozpočtu a v tomtéž rozpočtovém roce do rozpočtu vrácené,
- b) dodatečnou náhradu dříve vynaložených výdajů v tomtéž rozpočtovém roce, kterou jsou nahrazeny organizační složce státu výdaje, které organizační složka státu zaplatila z provozně technických důvodů, zejména úhradu telefonních poplatků, elektřiny, vodného a stočného,
- c) náhradu mezd za práci prováděnou zaměstnanci organizační složky pro jinou organizační složku nebo jiný subjekt.

(8) Kompenzovat lze jen konkrétní podle rozpočtové skladby přesně identifikovaný výdaj, jehož úhrada vyplývá ze smluvních vztahů.

(9) Kompenzovat nelze výdaje, které organizační složka státu vynaložila při poskytování služeb, které jsou předmětem činnosti, pro kterou byla zřízena, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

§ 50

(1) Organizační složka státu financuje reprodukci majetku ze svého rozpočtu v rámci stanovených závazných ukazatelů financování programů.

(2) Organizační složka státu může k posílení prostředků podle odstavce 1 použít prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb, prostředky rezervního fondu a prostředky přijaté od právnických a fyzických osob, pokud jsou poskytnuté na reprodukci majetku. Tyto prostředky převede organizační složka státu na zvláštní příjmový účet zřízený pro správce kapitoly a o výši převedených prostředků jí zvýší správce kapitoly limit výdajů na financování reprodukce majetku. Správce kapitoly vrátí nepoužitý zůstatek takto převedených prostředků nejpozději do 31. prosince běžného rozpočtového

roku na účet, ze kterého byly tyto prostředky poukázány.

§ 51

Zúčtování příjmů ve prospěch státního rozpočtu

(1) Ve prospěch státního rozpočtu na běžný rozpočtový rok se zúčtují jen platby, které Česká národní banka obdrží nejpozději do 31. prosince běžného rozpočtového roku.

(2) Organizační složka státu složí příjmy přijaté v hotovosti tak, aby nejpozději do 31. prosince běžného rozpočtového roku byly připsány na její příjmový rozpočtový účet.

(3) Nedoplatky z minulého roku a z let dřívějších přijaté po 1. lednu běžného rozpočtového roku jsou rozpočtovým příjmem běžného rozpočtového roku. Totéž platí, i když půjde o náhradu rozpočtového výdaje z minulého roku.

§ 52

(1) Vedoucí organizační složky státu je oprávněn určit vnitřní organizační jednotky organizační složky státu, kterým se poskytuje záloha na financování jejich provozních činností z rozpočtu. Zálohy se poskytují na období jednoho měsíce v hotovosti nebo na běžné účty u bank.

(2) Vnitřní organizační jednotky jsou povinny zálohu vyúčtovat po ukončení období, na něž je záloha poskytnuta, nejpozději k 31. prosinci rozpočtového roku. K tomuto dni vrátí organizační složce státu nevyčerpané zálohy poskytnuté podle odstavce 1.

(3) Vedoucí, který určil vnitřní organizační jednotky hospodařící se zálohou, musí též určit zaměstnance, kteří odpovídají za hospodaření, vedení pokladní služby a účetnictví, a uzavřít s těmito zaměstnanci písemné dohody o hmotné odpovědnosti podle zvláštního právního předpisu.²⁷⁾

(4) Vnitřní organizační jednotka, která vybírá jiné rozpočtové příjmy, než jsou výnosy daní, cel, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, je povinna je odvést na příjmový účet zřízený pro organizační složku státu nejpozději koncem každého měsíce. Vedoucí organizační složky státu může nařídit odvod i v kratších lhůtách, a to stanovením termínu nebo stanovením částky, při jejímž dosažení musí být příjmy odvedeny.

(5) Jestliže je vnitřní organizační jednotka oprávněna vybírat příjmy státního rozpočtu, nesmí z nich hradit výdaje.

Díl 2

Hospodaření příspěvkových organizací

§ 53

(1) Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými hlavní činností a s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu pouze v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem. Dále příspěvková organizace hospodaří s prostředky svých fondů, s prostředky získanými jinou činností, s peněžními dary od fyzických a právnických osob a s peněžními prostředky poskytnutými ze zahraničí. Hlavní činností je činnost vymezená zřizovateli příspěvkové organizace zvláštním zákonem²⁸⁾ a vykonávaná příspěvkovou organizací. V případě příspěvkové organizace zřízené zvláštním zákonem je hlavní činností činnost vymezená zvláštním zákonem.

(2) Hospodaření příspěvkové organizace se řídí jejím rozpočtem, který po zahrnutí příspěvku ze státního rozpočtu nebo stanovení odvodu do státního rozpočtu musí být sestaven jako vyrovnaný. Rozpočet příspěvkové organizace může zahrnovat pouze náklady a výnosy související jen s jí poskytovanými službami, které jsou předmětem její hlavní činnosti.

(3) Při sestavení rozpočtu nákladů a výnosů se použití prostředků rezervního fondu podle § 57 odst. 2 a peněžních prostředků poskytnutých ze zahraničí v průběhu roku vždy rozpočtuje.

(4) Příspěvková organizace je povinna dbát, aby plnila určené úkoly nejehospodárnějším způsobem a dodržela stanovené finanční vztahy ke státnímu rozpočtu. Peněžní prostředky, kterými disponuje, může používat jen k účelům, na které jsou určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech a na krytí opatření nutných k zabezpečení nerušeného chodu organizace. Úhrady, ke kterým se příspěvková organizace zaváže v běžném roce, nesmí překračovat její rozpočet na tento rok.

(5) Jestliže skutečná výše nákladů a výnosů v průběhu rozpočtového roku neodpovídá jejich rozpočtované výši a je předpoklad, že může být zhoršen rozpočtovaný hospodářský výsledek, je příspěvková organizace povinna učinit opatření, která zajistí jeho vyrovnaní.

(6) Příspěvková organizace je povinna do 3 pracovních dnů po připsání částky na její účet odvést do státního rozpočtu příjmy z prodeje a pronájmu nemovitého majetku České republiky, se kterým hospodaří, s výjimkou příjmů z prodeje nemovitého majetku, který příspěvková organizace nabyla darem nebo děděním.

§ 54

(1) Finanční vztahy stanovené zřizovatelem jsou

- a) příspěvek na provoz ze státního rozpočtu nebo odvod z provozu do státního rozpočtu,
- b) individuální a systémové dotace na financování programů a akcí,

- c) návratná finanční výpomoc,
- d) odvod z odpisů.

(2) Příspěvek na provoz se stanoví v případě, že rozpočtované náklady bez příspěvku ze státního rozpočtu překračují rozpočtované výnosy. Odvod z provozu stanoví zřizovatel příspěvkové organizaci v případě, že její rozpočtované výnosy překračují rozpočtované náklady. Výše příspěvku na provoz nebo výše odvodu z provozu se stanoví jako rozdíl objemu rozpočtovaných nákladů a výnosů hlavní činnosti. Výši příspěvku na provoz a jeho čerpání během roku může zřizovatel vázat na předem stanovené ukazatele, a to zpravidla na jednotku výkonů zabezpečovaných příspěvkovou organizací. Pokud není příspěvek vázán na jednotku výkonů, je organizace oprávněna čerpat příspěvek na činnost do výše závazně stanovené zřizovatelem.

(3) Při významné změně podmínek, za nichž byl stanoven finanční vztah ke státnímu rozpočtu, krátí zřizovatel příspěvkové organizaci stanovený příspěvek nebo uloží nerozpočtovaný odvod z provozu nebo může zvýšit stanovený příspěvek. Příspěvková organizace je povinna takovouto změnu podmínek zřizovateli neprodleně oznámit. V případě stanovení nerozpočtovaného odvodu z provozu stanoví zřizovatel termín splatnosti odvodu.

(4) Návratnou finanční výpomoc lze poskytnout v případě, že zřizovatel rozhodne o úhradě zhoršeného hospodářského výsledku podle § 55 odst. 2 písm. c). Návratná finanční výpomoc poskytnutá v případě, že zřizovatel rozhodne o úhradě zhoršeného hospodářského výsledku podle § 55 odst. 2 písm. c), musí být vrácena do konce rozpočtového roku, v němž měl být zhoršený hospodářský výsledek uhrazen.

(5) Odvod odpisů může zřizovatel stanovit

- a) jestliže nepočítá s dalším rozvojem činnosti příspěvkové organizace a postupně omezuje její činnost,
- b) jestliže uvažuje o jejím zrušení,
- c) v případě, kdy objem odpisů výrazně převyšuje reálné potřeby příspěvkové organizace v oblasti reprodukce dlouhodobého majetku; v tomto případě nesmí celkový odvod odpisů převyšovat objem odpisů z nemovitého majetku.

(6) Odvody odpisů lze nařídit vždy pouze v běžném roce, a to do výše zdrojů v tomto roce vytvořených.

§ 55

(1) Hospodářský výsledek příspěvkové organizace je tvořen výsledkem hospodaření z hlavní činnosti a ziskem vytvořeným v jiné činnosti po zdanění.

(2) Jestliže hospodaření příspěvkové organizace za běžný rok skončí ztrátou po zahrnutí příspěvku (dále jen "zhoršený hospodářský výsledek"), je zřizovatel povinen projednat s příspěvkovou organizací zabezpečení jeho úhrady do konce následujícího rozpočtového roku. Úhrada zhoršeného hospodářského výsledku se zajistí

- a) z rezervního fondu příspěvkové organizace,
- b) z rozpočtu kapitoly zřizovatele, není-li dostatek prostředků v rezervním fondu příspěvkové organizace,
- c) ze zisku po zahrnutí příspěvku na provoz nebo odvodu z provozu (dále jen "zlepšený hospodářský výsledek") příspěvkové organizace v následujícím rozpočtovém roce, není-li dostatek prostředků ani v rozpočtu kapitoly.

(3) Není-li zhoršený hospodářský výsledek uhrazen ani ze zlepšeného hospodářského výsledku příspěvkové organizace podle odstavce 2 písm. c), zruší zřizovatel příspěvkovou organizaci do konce roku následujícího po roce, z jehož výsledku hospodaření měl být uhrazen zhoršený hospodářský výsledek, pokud jej neuhradí z rozpočtu kapitoly. Je-li to nezbytné, zajistí činnost doposud zajišťovanou příspěvkovou organizací organizační složkou státu. K tomu není zapotřebí souhlasu ministerstva.¹⁾

(4) V případě, že hospodaření příspěvkové organizace skončí zlepšeným hospodářským výsledkem, použije se přednostně k úhradě jejího zhoršeného hospodářského výsledku podle odstavce 2 písm. c) a dále k úhradě zhoršeného hospodářského výsledku vzniklého před nabytím účinnosti tohoto zákona.

(5) Ustanovení odstavců 2 a 3 se nevztahují na příspěvkové organizace, které jsou financovány z veřejného zdravotního pojištění, a na příspěvkové organizace zabezpečující specializované úkony hygienické a protiepidemické, které jsou podkladem pro výkon státní kontroly v ochraně veřejného zdraví.

§ 56

(1) Příspěvková organizace tvoří tyto peněžní fondy:

- a) rezervní fond,
- b) fond reprodukce majetku,
- c) fond odměn,
- d) fond kulturních a sociálních potřeb.

(2) Příspěvková organizace může rozdělovat do fondů zlepšený hospodářský výsledek, jen pokud byl uhrazen případný zhoršený hospodářský výsledek předchozího roku, popřípadě let, a to takto:

- a) do fondu odměn do výše 20 % zlepšeného hospodářského výsledku příspěvkové organizace, nejvýše však do výše 20 % limitu prostředků na platy nebo přípustného objemu prostředků na platy,
- b) do fondu reprodukce majetku do výše 25 % zlepšeného hospodářského výsledku příspěvkové organizace,
- c) do rezervního fondu bez omezení.

(3) Tvorbu jednotlivých fondů podle odstavce 2 provede příspěvková organizace na základě schválení výše zlepšeného hospodářského výsledku zřizovatelem v roce následujícím po roce, kdy byl

zlepšený hospodářský výsledek vytvořen.

(4) Zůstatky fondů k 31. prosinci se převádějí do následujícího rozpočtového roku.

§ 57

(1) Rezervní fond se tvoří se zlepšeného hospodářského výsledku podle § 56 odst. 2 písm. c), z přijatých peněžních darů a z peněžních prostředků poskytnutých ze zahraničí, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Prostředků rezervního fondu lze použít

- a) k úhradě zhoršeného hospodářského výsledku,
- b) k úhradě sankcí,
- c) k doplnění fondu oběžných aktiv, který je zdrojem krytí oběžných aktiv příspěvkové organizace, zejména v případě potřeby zvýšení stavu oběžných aktiv v důsledku provozování jiné činnosti,
- d) k úhradě zhoršených hospodářských výsledků vzniklých před nabytím účinnosti tohoto zákona podle § 55 odst. 4,
- e) k doplnění fondu reprodukce majetku se souhlasem zřizovatele,
- f) k překlenutí časového nesouladu mezi výnosy a náklady.

(3) K úhradě potřeb nezajištěných výnosy příspěvkové organizace nebo příspěvkem zřizovatele na provoz lze rezervní fond použít v průběhu roku pouze v případě, že jeho použití bylo rozpočtováno. V tomto případě se jeho použití účtuje do výnosů příspěvkové organizace. Nespotřebovaná část rozpočtovaná na krytí potřeb a převedená do výnosů příspěvkové organizace se vrátí před zpracováním roční účetní závěrky do rezervního fondu.

(4) Účelově určené peněžní dary a peněžní prostředky poskytnuté ze zahraničí se použijí v souladu s jejich určením.

§ 58

(1) Fond reprodukce majetku se tvoří

- a) z odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku,¹⁶⁾
- b) z přidělu ze zlepšeného hospodářského výsledku,
- c) výnosy z prodeje dlouhodobého movitého hmotného a nehmotného majetku,
- d) z darů a z výnosů povolených veřejných sbírek určených na pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku,
- e) výnosy z prodeje nemovitého majetku, který příspěvková organizace nabyla ve prospěch státu darem nebo děděním,

f) prostředky poskytnutými ze zahraničí určenými účelově na pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku.

(2) Prostředků fondu reprodukce majetku se používá

a) na financování pořízení a technického zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku,

b) jako doplňkového zdroje financování oprav a udržování hmotného a nehmotného dlouhodobého i krátkodobého majetku a na pořízení hmotného a nehmotného krátkodobého majetku,

c) k úhradě úvěrů přijatých podle § 62 odst. 3.

(3) Prostředky fondu reprodukce majetku použité pro financování oprav a údržby majetku podle odstavce 2 písm. b) se účtují do výnosů příspěvkové organizace.

(4) Příspěvková organizace může při bezúplatném převodu nemovitého majetku na organizační složku státu nebo příspěvkovou organizaci převést současně z fondu reprodukce majetku prostředky ve výši opravek vytvořených k tomuto majetku.

§ 59

(1) Fond odměn je tvořen přidělem ze zlepšeného hospodářského výsledku.

(2) Z fondu odměn se hradí případné překročení prostředků na platy, jehož výše se zjišťuje podle zvláštního právního předpisu.²⁹⁾

§ 60

Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen základním přidělem na vrub nákladů příspěvkové organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za práci vykonávanou v rámci odborného výcviku na produktivních činnostech žákům učilišť a na stipendia interním vědeckým aspirantům a zaměstnancům na studijních pobytech. Fond kulturních a sociálních potřeb je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přidělu se provede v rámci účetní závěrky. Je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen zaměstnancům v pracovním poměru k zaměstnavateli, příslušníkům ve služebním poměru, soudcům, žákům středních odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu pracovali u zaměstnavatele, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným právníckým nebo fyzickým osobám. Další příjmy, výši tvorby a hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 61

Příspěvkové organizace hradí odvod za porušení rozpočtové kázně a penále

- a) z rezervního fondu; není-li v rezervním fondu dostatek prostředků, mohou být odvod a penále uhrazeny na vrub nákladů hlavní činnosti,
- b) z příslušného fondu, jde-li o porušení pravidel hospodaření s tímto fondem; není-li v příslušném fondu dostatek prostředků, mohou být odvod a penále uhrazeny na vrub nákladů hlavní činnosti.

§ 62

(1) Příspěvková organizace může poskytnout peněžní dary pouze z fondu kulturních a sociálních potřeb.

(2) Příspěvková organizace může vynakládat peněžní prostředky na peněžní a věcná ocenění pouze v případě, že tak stanoví zvláštní právní předpis.

(3) Příspěvková organizace nesmí přijímat ani poskytovat půjčky a úvěry a vystavovat směnky. Výjimku tvoří dodavatelské úvěry na financování programů, které mohou být přijaty pouze se souhlasem ministerstva, a u zdravotnických zařízení úvěry, které mohou být přijaty na překlenutí dočasného nedostatku peněžních prostředků, pokud je tento nedostatek způsoben opožděnými úhradami zdravotnických výkonů od zdravotních pojišťoven.

§ 63

(1) Jiná činnost musí být sledována odděleně od hlavní činnosti. Pokud příspěvková organizace vykonává jinou činnost, musí být její předmět a rozsah doplněn do zřizovací listiny před jejím započtím.

(2) Jestliže je hospodářským výsledkem jiné činnosti k 30. září ztráta, je statutární orgán příspěvkové organizace povinen zajistit, aby byla do konce rozpočtového roku vyrovnána, nebo učinit opatření k ukončení jiné činnosti tak, aby v této činnosti nebylo pokračováno po skončení rozpočtového roku.

Díl 3

Společná ustanovení pro hospodaření organizačních složek státu a příspěvkových organizací

§ 64

(1) Jestliže organizační složka státu nebo příspěvková organizace vznikne ze zákona a tento zákon

nestanoví, kdo vůči ní plní funkci zřizovatele, plní tuto funkci správce kapitoly, na jehož rozpočet je napojena finančními vztahy.

(2) Je-li k některé úhradě organizační složky státu třeba souhlasu zřizovatele a potřeba úhrady vznikne právě zřizovateli, je k souhlasu příslušný správce kapitoly, a je-li tímto zřizovatelem správce kapitoly, je k souhlasu příslušné ministerstvo.

§ 65

Rozpočtové limity

(1) Rozpočtovým limitem se rozumí v průběhu rozpočtového roku stanovená výše výdajů, do které je na základě oznámení limitu výdajů bance možné čerpat peněžní prostředky z výdajových účtů státního rozpočtu. Oznámení limitu výdajů na tiskopise schváleném bankou podepisuje a opatří razítkem správce kapitoly a organizační složka státu, případně právnická osoba mající oprávnění k čerpání prostředků. Pro manipulaci s tímto tiskopisem platí podmínky banky. Změna limitu se provádí stejným způsobem.

(2) Správce kapitoly vystavuje rozpočtové limity pro vlastní rozpočtové hospodaření, rozpočtové limity organizačním složkám státu a příspěvkovým organizacím v jeho působnosti a dále zvlášť limity pro čerpání výdajů na financování programů podle § 13 odst. 3 písm. c), d) a e) a zvlášť limity pro čerpání ostatních dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu pro ostatní právnické osoby. Správce kapitoly může své oprávnění vystavit rozpočtové limity organizačním složkám státu a příspěvkovým organizacím přenést na organizační složku státu, která ekonomicky zajišťuje jinou organizační složku státu nebo příspěvkovou organizaci.

(3) Organizační složce státu se vždy otevírají limity na čerpání prostředků

- a) na běžné výdaje mimo výdajů, na které se otevírají limity podle písmen b), c) a d),
- b) na platy zaměstnanců, ostatní platby za provedenou práci a pojistné,
- c) na individuálně posuzované výdaje podle § 13 odst. 3 písm. a) určené na financování konkrétních akcí,
- d) na systémově určené výdaje podle § 13 odst. 3 písm. b) určené na financování konkrétního programu.

(4) Příspěvkové organizaci se otevírají limity

- a) na čerpání příspěvku zřizovatele na provoz organizace,
- b) na čerpání individuálních dotací podle § 13 odst. 3 písm. c) poskytnutých na konkrétní akce,
- c) na čerpání systémových dotací podle § 13 odst. 3 písm. d) poskytnutých na konkrétní akce,
- d) na čerpání návratných finančních výpomocí podle § 13 odst. 3 písm. e) poskytnutých na konkrétní akce.

(5) Pro čerpání dávek sociálního zabezpečení a pro čerpání výdajů z kapitoly Všeobecná pokladní správa se limity neotevírají.

(6) Ministerstvo může vystavit limity výdajů podle odstavců 2 až 4 samo, je-li to třeba k zajištění

pokladní rovnováhy státního rozpočtu nebo dojde-li v oboru působnosti správce kapitoly k porušování právních předpisů.

(7) Rozpočtové limity se otevírají zpravidla nejvýše na období jednoho čtvrtletí. Příspěvková organizace převádí příspěvek na činnost na svůj účet do výše limitu stanoveného zřizovatelem. Dotace poskytnuté na financování reprodukce majetku čerpá příspěvková organizace přímou úhradou potřeb akce financované formou individuální dotace a okruhu potřeb financovaných v rámci systémové dotace z příslušného rozpočtového výdajového účtu.

(8) Změna limitu výdajů se provádí i na povolené překročení rozpočtu výdajů a při vázání prostředků státního rozpočtu.

(9) Limity pozbývají platnosti 31. prosince běžného rozpočtového roku.

§ 66

Některé finanční vztahy organizačních složek státu a příspěvkových organizací

(1) Organizační složky státu v působnosti jednoho správce kapitoly si při plnění svého předmětu činnosti navzájem neposkytují peněžitá plnění. To platí také pro organizační složku státu a jí zřízenou příspěvkovou organizaci.

(2) Organizační složky státu neposkytují náhrady za užívání nemovitosti, se kterou hospodaří jiná organizační složka státu nebo příspěvková organizace.

§ 67

Poskytování záloh zaměstnancům

(1) Organizační složky státu a příspěvkové organizace poskytují vlastním zaměstnancům v odůvodněných případech na drobné a neodkladné výdaje vynakládané v zájmu organizační složky státu nebo příspěvkové organizace v hotovosti zálohy k vyúčtování

- a) v předpokládané výši výdajů jako zálohy jednorázové, které musí být vyúčtovány nejpozději do 10 pracovních dnů po splnění účelu, na který byly poskytnuty, nebo
- b) ve výši odpovídající předpokládané měsíční potřebě jako zálohy stálé, které musí být vyúčtovány nejpozději do 10 pracovních dnů po uplynutí kalendářního měsíce.

(2) Zaměstnanci, jimž byly jednorázové nebo stálé zálohy poskytnuty, musí vyúčtování předložit tak, aby výdaje uskutečněné ze zálohy mohly být zahrnuty ještě do nákladů roku, v němž byly zálohy poskytnuty; zaměstnanci organizačních složek státu musí zálohy vyúčtovat tak, aby nepoužité prostředky nezatěžovaly rozpočet roku, v němž byly zálohy poskytnuty.

(3) Nelze-li uskutečnit výdaj, na který byla jednorázová záloha poskytnuta, musí zaměstnanec vrátit zálohu nejpozději příští pracovní den po zjištění této skutečnosti. Vydat zaměstnanci pro týž účel jednorázovou zálohu lze jen po vyúčtování předchozí zálohy. Dodatečné zvýšení jednorázové

zálohy se za další zálohu nepovažuje.

(4) Zálohy podle odstavce 1 lze poskytovat pouze zaměstnancům, se kterými zaměstnavatel uzavřel písemnou dohodu o hmotné odpovědnosti podle zvláštního právního předpisu.²⁷⁾

(5) Odstavce 1 a 4 se nevztahují na poskytování záloh na cestovní náhrady podle zvláštního právního předpisu.³⁰⁾

§ 68

Zařízení sloužící ke vzdělávání a ubytování

(1) Organizační složka státu nebo příspěvková organizace hradí ve vlastních zařízeních sloužících ke vzdělávání a ubytování

- a) pořízení a technické zhodnocení majetku,
- b) výdaje, případně náklady související s provozem těchto zařízení, včetně údržby a oprav.

(2) Pokud se vlastní zařízení podle odstavce 1 využívají i k rekreačním nebo sportovním účelům, hradí se poměrná úhrada výdajů, případně nákladů podle odstavce 1 písm. b) pro tuto činnost z fondu kulturních a sociálních potřeb.

(3) V ubytovacích zařízeních musí úhrada za ubytování odpovídat výdajům a poměrné části odpisů, případně nákladům souvisejícím s poskytovanou službou podle písmene b).

(4) Vlastnímu zaměstnanci může organizační složka státu nebo příspěvková organizace uhradit částku až do výše 50 %, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

§ 69

Stravování a stravovací služby

Závodní stravování zabezpečuje organizační složka státu nebo příspěvková organizace ve vlastních zařízeních závodního stravování nebo prostřednictvím jiné organizační složky státu, právnické nebo fyzické osoby pro své zaměstnance, žáky středních odborných učilišť nebo speciálních odborných učilišť, odborných učilišť a učilišť, pokud není jejich stravování zajištěno podle zvláštních právních předpisů, žákům, studentům a vědeckým aspirantům po dobu jejich činnosti v organizační složce státu nebo příspěvkové organizaci, pokud není jejich stravování zajištěno podle zvláštních právních předpisů. Organizační složka státu nebo příspěvková organizace může v souladu s kolektivní smlouvou zabezpečit závodní stravování ve vlastních stravovacích zařízeních též důchodcům, kteří v ní pracovali při odchodu do důchodu, a zaměstnancům činným u organizační složky státu nebo příspěvkové organizace na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Organizační složka státu nebo příspěvková organizace může poskytnout závodní stravování též občanům, k jejichž stravování se zavázala smlouvou o závodním stravování s jinou organizační složkou státu, právnickou nebo fyzickou osobou, a zaměstnancům jiných zaměstnavatelů, kteří jsou u ní na pracovní cestě nebo

pro ni jinak činní. Náklady na závodní stravování a jejich úhradu upraví ministerstvo vyhláškou.

§ 70

Pojištění

(1) Organizační složka státu může pojistit pouze majetek České republiky, a to se souhlasem zřizovatele.

(2) Příspěvková organizace může pojistit pouze majetek České republiky, se kterým hospodář.

(3) Příjmy z pojistné události může organizační složka státu použít pouze k likvidaci škod způsobených pojistnou událostí. Nepoužitý zůstatek pojistného plnění převede v závěru roku do rezervního fondu a použije ho ke stejnému účelu stejným způsobem v následujících letech.

(4) Jiné pojištění než podle odstavců 1 a 2 může organizační složka státu a příspěvková organizace uzavřít, jen stanoví-li tak zvláštní zákon.³¹⁾

§ 71

Konference a další odborné akce

(1) Organizační složka státu nebo příspěvková organizace hradí výdaje spojené s účastí svých zaměstnanců na odborných konferencích a dalších odborných akcích (dále jen "konference"), pokud jejich program souvisí s činností organizační složky státu nebo příspěvkové organizace.

(2) Konference pořádaná organizační složkou státu nebo příspěvkovou organizací musí být schválena zřizovatelem a obsažena ve schváleném rozpočtu organizační složky státu nebo příspěvkové organizace. Rozpočet konference musí být vyrovnán příspěvky účastníků. Na úhradu příspěvků účastníků konferencí se nevztahuje § 66.

(3) Pokud konference má mezinárodní charakter a je pořádána podle stanov mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem, musí být částka ve výši stanového podílu účasti organizační složky státu nebo příspěvkové organizace na této konferenci stanovena jako závazný ukazatel kapitoly na příslušný rozpočtový rok. Vznikne-li potřeba úhrady podílu účasti organizační složky státu nebo příspěvkové organizace, která nemohla být rozpočtována, schvaluje rozpočtové opatření zabezpečující tyto peněžní prostředky vláda.

§ 72

Sdružování prostředků

(1) Smlouvy o sdružení podle zvláštního právního předpisu³²⁾ může organizační složka státu nebo příspěvková organizace uzavřít pouze za účelem zabezpečení provozní činnosti, k níž je oprávněna

organizační složka státu nebo příspěvková organizace a pro kterou má v rozpočtu určeny potřebné prostředky.

(2) Ve smlouvě o sdružení je třeba zabezpečit, aby organizační složka státu nebo příspěvková organizace využila zařízení, výkonů, případně jiného prospěchu přiměřeně svému podílu vložených prostředků.

(3) Organizační složka státu vede přijaté sdružené prostředky do doby jejich použití na zvláštním účtu, jehož nepoužité zůstatky se koncem roku převádějí do dalších let. Úroky z tohoto účtu jsou příjmem tohoto účtu a úhrady za bankovní služby jsou výdajem tohoto účtu.

HLAVA XIV USTANOVENÍ SPOLEČNÁ A PŘECHODNÁ

§ 73

Poskytování státních záruk

Česká republika je oprávněna poskytovat státní záruky, jen stanoví-li tak zvláštní zákon.

§ 74

Ručení státu

Za závazky příspěvkových organizací vzniklé v souvislosti s provozováním hlavní činnosti ručí stát.

§ 75

Organizační složky státu, příspěvkové organizace a příjemci dotací provádějí finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem v termínech a podle zásad, které stanoví ministerstvo vyhláškou.

Přechodná ustanovení

§ 76

O použití zůstatků fondů rezerv a rozvoje okresních úřadů vykázaných ke dni účinnosti tohoto zákona rozhodne vláda.

§ 77

(1) Na prostředky státního rozpočtu poskytnuté před účinností tohoto zákona a na státní záruky poskytnuté před účinností tohoto zákona se vztahují dosavadní právní předpisy.

(2) V případě, že celkový objem státních záruk poskytnutých před účinností tohoto zákona je větší než 40 % celkových výdajů státního rozpočtu schválených zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok, je možné poskytnout státní záruku až po snížení objemu záruk pod tuto hranici.

§ 78

Porušení rozpočtové kázně, ke kterému došlo před účinností tohoto zákona a které bylo zjištěno za jeho účinnosti, se posuzuje podle dosavadních právních předpisů. Penále, které v jednotlivých případech nepřesáhne 3 000 Kč, se neuloží.

§ 79

Splátky vládních úvěrů poskytnutých před účinností tohoto zákona a splácených za jeho účinnosti jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 80

Státní fondy vzniklé podle dosavadních právních předpisů jsou povinny upravit své právní poměry v souladu s tímto zákonem do dvou let od nabytí jeho účinnosti.

HLAVA XV ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 81

Zrušují se:

1. zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky),
2. zákon č. 166/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění zákona České národní rady č. 579/1991 Sb.,

3. zákon č. 57/1995 Sb., kterým se mění zákon České národní rady č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů,
4. zákon č. 154/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů,
5. zákon č. 160/1997 Sb., kterým se mění zákon České národní rady č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

§ 82

V § 1 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění zákona č. 35/1993 Sb. a zákona č. 255/1994 Sb., se slova "částek neoprávněně použitých nebo zadržovaných rozpočtových prostředků¹⁾" nahrazují slovy "odvodů za porušení rozpočtové kázně¹⁾" a poznámka pod čarou č. 1) zní:

"1) § 44 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)."

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů

§ 83

V § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění zákona č. 311/1999 Sb., se slova "neoprávněně použitých nebo zadržovaných rozpočtových prostředků" nahrazují slovy "odvodů za porušení rozpočtové kázně" a poznámka pod čarou č. 1a) zní:

"1a) § 44 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).".

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona č. 579/1991 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1992 a o změně a doplnění zákona České národní rady č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění zákona č. 516/1992 Sb.

§ 84

V zákoně č. 579/1991 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1992 a o změně a doplnění zákona České národní rady č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění zákona č. 516/1992 Sb., se část druhá zrušuje.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona č. 321/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů

§ 85

V zákoně č. 321/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění zákona České národní rady č. 266/1991 Sb. a zákona České národní rady č. 542/1991 Sb., se čl. III zrušuje.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů

§ 86

V zákoně č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů, ve znění zákona č. 166/1993 Sb., zákona č. 172/1993 Sb., zákona č. 331/1993 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 117/1995 Sb.,

zákona č. 236/1995 Sb. a zákona č. 48/1997 Sb., se část čtvrtá zrušuje.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona č. 189/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů

§ 87

V zákoně č. 189/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění zákona č. 579/1991 Sb., zákona č. 166/1992 Sb., zákona č. 516/1992 Sb. a zákona č. 10/1993 Sb., a doplňuje zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění zákona č. 468/1991 Sb. a zákona č. 68/1993 Sb., se čl. I zrušuje.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona č. 160/1995 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

§ 88

V zákoně č. 160/1995 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 48/1997 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 225/1999 Sb. a zákona č. 360/1999 Sb., se čl. XV zrušuje.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona č. 360/1999 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálně-právní ochraně dětí

§ 89

V zákoně č. 360/1999 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o sociálně-právní ochraně dětí, se čl. VII zrušuje.

ČÁST DESÁTÁ
ÚČINNOST

§ 90

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2001.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

-
- 1) § 3 a 7 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.
 - 2) Například zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně, ve znění pozdějších předpisů.
 - 3) Čl. 99 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
 - 4) Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.
 - 5) § 58 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.
 - 6) § 47 odst. 2 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance.
 - 7) § 2 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.
 - 8) Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.
 - 9) Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů.
 - 10) Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.
 - 11) Zákon č. 240/1991 Sb., o šlechtění a plemenitbě hospodářských zvířat, ve znění zákona č. 166/1999 Sb.
 - 12) Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
 - 13) Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře.
 - 14) § 25 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
 - 15) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění zákona č. 29/2000 Sb.
 - 16) Zákon č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

- 17) § 22 odst. 1 zákona č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech.
- 18) Čl. 7 odst. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.
- 19) Čl. 43 odst. 1 ústavního zákona č. 1/1993 Sb.
- 20) Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.
- 21) Zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění zákona č. 220/2000 Sb.
- 22) Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
- 23) § 250b odst. 2 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 253/1997 Sb.
- 24) Zákon č. 337/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 25) Nařízení vlády č. 137/1989 Sb., o závodním stravování.
- 26) Zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.
- 27) § 176 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- 28) Například zákon č. 2/1969 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 114/1993 Sb., o Kanceláři prezidenta republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- 29) Nařízení vlády č. 48/1995 Sb., o usměrňování výše prostředků vynakládaných na platy a odměny za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.
- 30) Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.
- 31) Například § 205d zákoníku práce, zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).
- 32) § 829 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 509/1991 Sb.

Asociace
poskytovatelů
energetických
služeb

www.apes.cz